Gwynedd ac Ynys Môn

Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)
Dogfen Egwyddorion

Ionawr 2024

Cyflwyniad

Mae Cod Anghenion Dysgu Ychwanegol Cymru yn nodi sut y dylai awdurdodau lleol mewn ymgynghoriad ag ysgolion ac eraill sefydlu a chyhoeddi cyfres o egwyddorion i'w dilyn wrth benderfynu a yw'n rhesymol i ysgol sicrhau'r Ddarpariaeth Ddysgu Ychwanegol (DDdY) sydd ei hangen ar blentyn neu berson ifanc neu a ddylai'r awdurdod wneud hynny.

Nodir yn adran 12.44 o'r Cod ADY

> Dylai egwyddorion ymwneud â:
> (a) graddau a hyd cyfnod y cyngor gan arbenigwyr allanol y mae'n debygol o fod yn afresymol i ysgol ei sicrhau;
> (b) y cyfarpar y mae'n debygol o fod yn afresymol i ysgol ei ddarparu;
> (c) dwyster a hyd cyfnod y cymorth a graddfa ymgysylltiad y staff mewnol (gan gynnwys y CADY) yn yr ysgol y mae'n debygol o fod yn afresymol i ysgol ei ddarparu

Mae'r ddogfen hon yn disgrifio'r egwyddorion y bydd awdurdodau lleol ac ysgolion Gwynedd ac Ynys Môn yn eu dilyn wrth wneud penderfyniadau am y DDdY briodol i gefnogi plant a phobl ifanc sydd ag anghenion dysgu ychwanegol.

Cyd-destun deddfwriaethol : Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018

Yng Nghymru, mae plant a phobl ifanc ag Anghenion Dysgu Ychwanegol sydd angen Darpariaeth Ddysgu Ychwanegol yn cael **Cynllun Datblygu Unigol (CDU).**

Crëwyd y fframwaith deddfwriaethol ADY yng Nghymru drwy Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 (Deddf ADY), Cod Anghenion Dysgu Ychwanegol Cymru 2021 (y Cod ADY) a'r rheoliadau a wnaed o dan y Ddeddf.

Cafodd ddeddfwriaeth i greu dull newydd ar gyfer cefnogi dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) ei basio ar y 24 Ionawr 2018 - sef Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018.

Dyma'r egwyddorion sy'n sail i'r system anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yng Nghymru:

• ein bod ni’n gwrando ar farn, dymuniadau a theimladau plant, eu rhieni a phobl ifanc pan fo penderfyniadau’n cael eu gwneud ynghylch sut i helpu plant a phobl ifanc

• bod y cymorth cywir yn cael ei roi ar waith yn gyflym i helpu plant a phobl ifanc sydd ag ADY

• bod pawb yn gweithio gyda’i gilydd i helpu plant a phobl ifanc sydd ag ADY, gan gynnwys gwasanaethau addysg ac iechyd

• bod y rhan fwyaf o blant a phobl ifanc sydd ag ADY yn gallu mynd i’w meithrinfa, eu hysgol, neu eu coleg lleol, os yw’n briodol iddyn nhw

• bod plant a’u rhieni yn gallu cael mynediad at gymorth dysgu hyd yn oed cyn iddyn nhw ddechrau yn yr ysgol neu’r feithrinfa

• bod plant, eu rhieni a phobl ifanc yn deall y ddarpariaeth ddysgu ychwanegol sy’n cael ei chynnig

• bod plant a phobl ifanc sydd ag ADY yn cael help yn y Gymraeg, pan fo modd, os oes angen hynny arnyn nhw

• bydd cymhwyso dull sy’n canolbwyntio ar yr unigolyn yn ganolog i’r gwaith o gynllunio a darparu cefnogaeth gan awdurdodau lleol, ysgolion, a cholegau

Strategaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad Gwynedd ac Ynys Môn

Mae Cyngor Gwynedd a Chyngor Sir Ynys Môn yn cyd-weithio i ar un Strategaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad (ADYaCh) gyffredin ar gyfer y ddau awdurdod lleol.

Daeth y **Gwasanaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad Integredig** yn weithredol o Fedi 2017.

Nod y Strategaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad Gwynedd ac Ynys Môn yw:

> ***'Sicrhau bod plant a phobol ifanc sydd ag anghenion dysgu ychwanegol yn manteisio ar gyfleoedd ac yn ennill profiadau sydd wedi eu cynllunio'n effeithiol ar eu cyfer, er mwyn eu galluogi i wneud cynnydd yn unol â'u gallu.'***

Addysg gynhwysol ar lefel ysgol gyfan

Mae addysg gynhwysol lle caiff plant a phobl ifanc eu cefnogi i fanteisio'n llawn ar addysg brif ffrwd, os yw'n briodol iddyn nhw, a lle mae'r ysgol gyfan yn ceisio diwallu anghenion dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol yn un o egwyddorion y system ADY. Hynny yw, bod y rhan fwyaf o blant a phobl ifanc sydd ag ADY yn gallu mynd i'w meithrinfa, eu hysgol, neu eu coleg lleol, os yw'n briodol iddyn nhw.

Dylid sicrhau ethos cynhwysol ar lefel ysgol gyfan. Mae darparu ar gyfer plant a phobl ifanc sydd ag anghenion dysgu ychwanegol yn flaenoriaeth i gymuned gyfan pob ysgol yng Ngwynedd ac Ynys Môn. Nid cyfrifoldeb y Cydlynydd ADY, cymorthyddion a'r uwch dîm rheoli'n unig yw diwallu anghenion dysgu ychwanegol disgyblion; mae cymuned lawn yr ysgol yn cynllunio a darparu'n addas ar eu cyfer.

Ymateb graddoledig

Mae angen ymateb graddoledig fel y nodir yn adran 20.23 o’r Cod ADY:

> Dylai ysgolion fabwysiadu ymateb graddedig mewn perthynas â phlant a phobl ifanc ag ADY, gan ddefnyddio ystod eang o strategaethau. Mae hyn yn golygu y dylai’r DDdY sy'n cael ei gwneud fod ar y lefel isaf sy'n angenrheidiol i ddiwallu'r anghenion a nodwyd ar gyfer y plentyn neu'r person ifanc. Yn benodol dylai ysgolion wneud defnydd llawn o'r adnoddau sydd ar gael iddynt cyn galw, lle bo angen, ar arbenigwr i gynorthwyo gyda'r anawsterau y gall plentyn neu berson ifanc fod yn eu hwynebu

Gweler *Map Darpariaeth Ysgolion Gwynedd ac Ynys Môn* Trefnwyd y map darpariaeth yn ôl dull ymateb graddoledig:

- Darpariaeth Gyffredinol
- Darpariaeth Gyffredinol wedi’i dargedu
- Darpariaeth Ddysgu Ychwanegol (DDdY) – Os oes angen Darpariaeth Ddysgu Ychwanegol (DDdY) y mae angen bod Cynllun Datblygu Unigol (CDU) yn ei le
    - Cynllun Datblygu Unigol (CDU Ysgol)
    - Cynllun Datblygu Unigol (CDU Ysgol) Mewnbwn Ysgol + Mewnbwn Fforwm
    - Cynllun Datblygu Unigol (CDU Awdurdod)

Mynediad at wasanaeth i gefnogi disgyblion gydag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) – Gwynedd ac Ynys Môn

Mae gan Gwynedd ac Ynys Môn Tîm Integredig sgilgar sydd yn cynnwys timau penodol o arbenigeddau, meysdd anghenion dysgu ychwanegol, a meysydd cynhwysiad. Mae'r timau yma yn cynghori a chefnogi'r ysgolion ac yn sicrhau cysondeb wrth ddarparu ymyraethau a chefnogaeth briodol i'r unigolion.

Tîm Integredig Gwynedd ac Ynys Môn
Timau Arbenigol y Gwasanaeth ADY a Chynhwysiad

Darpariaeth Gyffredinol

Mae’n gyfrifoldeb clir o fewn y Cod ADY – ac o ran Deddf Cydraddoldeb hefyd – bod rhaid i bob ysgol ddarparu addysg wahaniaethol effeithiol. Mae addysg gwahaniaethol effeithiol i BOB DISGYBL yn rhan greiddiol o unrhyw ddysgu ac addysgu da. Darpariaeth Gyffredinol yw’r strategaethau ac ymyraethau cyffredinol sydd wedi’u hadnabod fel arfer dda yn y dosbarth er mwyn cyfoethogi profiadau dysgu.

Darpariaeth Gyffredinol wedi’i dargedu?

Yr ysgol yn adnabod anghenion a darparu darpariaethau; gall hyn ddigwydd drwy strategaethau neu ymyraethau penodol ar sail tystiolaeth (er enghraifft, grwpiau targedau) o fewn ysgol er mwyn ymateb i feysydd penodol. Os oes strategaeth neu ymyrraeth benodol, y mae angen meini prawf mynediad a gadael clir. Mae disgwyl i bob ysgol gyflwyno darpariaethau wedi’i dargedu, a nodir hyn yn adran 20.14 o’r Cod ADY: Os nad yw'r cynnydd yn ddigonol, bydd angen cymryd camau ychwanegol neu wahanol er mwyn i'r dysgwr allu dysgu mewn ffordd fwy effeithiol. Yr ymateb cyntaf i gynnydd annigonol, yn aml, fyddai targedu’r meysydd penodol hynny sy’n wan gan y dysgwr. **Disgwylir i bob lleoliad addysg gyflwyno addysgu gwahaniaethol neu ymyriadau penodol eraill, â'r nod o sicrhau gwell cynnydd, lle bo'n briodol, i bob dysgwr.**

Nid yw addysgu gwahaniaethol o'r fath, ynddo'i hun, yn gyfystyr â DDdY ac nid yw'r ffaith bod angen dull gwahaniaethol ar blentyn neu berson ifanc yn golygu bod ganddo ADY. **Mae DDdY yn golygu hyfforddiant neu ddarpariaeth addysgol ychwanegol neu wahanol, sy'n mynd y tu hwnt i'r hyn sydd ar gael yn gyffredinol.**

Cynllun Datblygu Unigol (CDU Ysgol)

Ysgol yn sicrhau'r Ddarpariaeth Ddysgu Ychwanegol (DDdY)

Mae DDdY yn golygu hyfforddiant neu ddarpariaeth addysgol ychwanegol neu wahanol, sy'n mynd y tu hwnt i'r hyn sydd ar gael yn gyffredinol.

Cynllun Datblygu Unigol (CDU Awdurdod)

Awdurdod Lleol yn sicrhau'r Ddarpariaeth Ddysgu Ychwanegol (DDdY)

Mae DDdY yn golygu hyfforddiant neu ddarpariaeth addysgol ychwanegol neu wahanol, sy'n mynd y tu hwnt i'r hyn sydd ar gael yn gyffredinol.

Gallai amgylchiadau'r ysgol (h.y. ei lleoliad, ei maint, ei chyllideb, ei phrofiad ac ati) effeithio ar farn yr ysgol ynghylch a fyddai'n rhesymol iddi sicrhau'r DDdY. Er enghraifft, gallai unrhyw un o'r amgylchiadau canlynol effeithio ar y farn honno:
(a) mae gan y plentyn gyflwr llai cyffredin neu gyflwr prin sy'n galw am arbenigedd na all yr ysgol ei ddarparu;

(b) er mwyn diwallu anghenion y plentyn, mae ar yr ysgol angen cyngor a chymorth rheolaidd gan asiantaethau allanol sydd y tu hwnt i'r hyn y gellir ei drefnu'n rhesymol gan yr ysgol;
(c) mae ar y plentyn angen cyfarpar y gellir ei ddefnyddio gan un disgybl yn unig neu na ellir ei ailddefnyddio neu sydd y tu hwnt i adnoddau rhesymol yr ysgol;
(d) mae ar y plentyn angen cymorth dyddiol dwys iawn na ellir yn rhesymol ei gyllido neu ei sicrhau o gyllideb yr ysgol.

Plant a phobl ifanc mewn amgylchiadau penodol

Bydd awdurdodau lleol Gwynedd ac Ynys Môn yn llunio ac yn cynnal CDU ar gyfer plant a phobl ifanc gydag ADY

- yn derbyn gofal (ble Gwynedd neu Ynys Môn yw’r awdurdod cyfrifol)
- cofrestriad deuol
- sy’n derbyn Addysg Ddewisol yn y Cartref,
- sy’n mynychu Ysgol Annibynnol

Cadw ADY o dan adolygiad

Mae’r system ADY yng Nghymru ei wneud yn ofynnol i awdurdodau lleol adolygu’r DDdY sydd ar gael a threfniadau cysylltiedig sy'n cefnogi'r broses o adnabod ADY a cwrdd ag anghenion disgyblion ag ADY. Mae’r ddogfen hon yn disgrifio egwyddorion Gwynedd ac ynys Môn o ran plant a phobl ifanc ag ADY. Mae’r ddogfen hon yn cynnig eglurhad i ysgolion pryd mae’n rhesymol i ysgol sicrhau’r DDdY sydd ei hangen ar ddisgybl neu a ddylai’r awdurdod wneud hynny.

Manylion cyswllt

Gwasanaeth ADYaCh
Adran Addysg
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1SH

Rhif ffôn: (01286) 679007

E-bost: GweinyddolADYaCH@gwynedd.llyw.cymru

Atodiadau

Meini Prawf Timau Arbenigol ADY a Chynhwysiad

- meini prawf mewnbwn y timau arbenigol ADY a Chynhwysiad

- Tîm Nam Golwg
- Tîm Nam Clyw
- Tîm Corfforol Meddygol
- Tîm ADY Penodol
- Tîm Cyfathrebu a Rhyngweithio
- Tîm ABC - Blynyddoedd Cynnar
- Tîm Cynhwysiad

Mewnbwn Tîm Nam Golwg

Gwybodaeth feddygol :-

Beth mae'r Ysgol yn ei wneud?	**<u>Tystiolaeth</u>**
Gwybodaeth Nam Golwg yn y CDU/Proffil Deilliant a thargedau Nam Golwg yn flaenoriaeth amlwg ar y CDU (ac wedi eu hadolygu dros gyfnod o oleiaf dau dymor)/	
Mynediad i ymyrraeth briodol a chyson yn yr Ysgol (e.e. adnoddau wedi eu haddasu'n briodol, gwaith 1:1 ar dargedau CDU)	
Ydi'r ysgol wedi cael mewnbwn gan y tim yn flaenorol? Ydi'r strategaethau blaenorol sydd wedi eu hargymell gan y gwasanaeth yn addas i'r disgybl dan sylw? Oes tystiolaeth o hyn yn y CDU?/	
Oes aelodau o'r ysgol wedi mynychu hyfforddiant OLT?/	
Defnydd effeithiol o oriau dynodedig gan yr Awdurdod - nifer yr oriau :	

Sylwadau Pellach

Gwybodaeth Golwg di-glinigol:

Lefel Golwg Pell:

Lefel Golwg Agos:

Golwg - Cyffredinol

Heddiw - ------------------------

Targedau i'w gweithredu - ------------------------

	E	Dd	D	Ch	C	B	A
Mynediad at waith – rhaglen hir dymor.	Y disgybl yn ddibynnol ar aelodau staff yn paratoi gwaith perthnasol wedi ei addasu i'r disgybl	Y disgybl yn ddibynnol ar aelodau staff yn paratoi gwaith perthnasol wedi ei addasu i'r maint print perthnasol	Gallu gweithio ar dasg wedi ei addasu, gyda chymorth	Gallu gweithio'n annibynnol ar rai tasgau wedi eu haddasu	Gallu gweithio'n annibynnol ar y mwyafrif o'r tasgau wedi eu haddasu	Gallu cael mynediad at rai agweddau o'r gwaith yn annibynnol	Gallu cael mynediad at y gwaith yn annibynnol
	Y disgybl yn ddibynnol ar aelodau staff i fod yn gyfrifol am baratoi/cyflwyno adnoddau penodol ar gyfer y disgybl	Y disgybl yn ddibynnol ar aelodau staff yn atgoffa'r disgybl/ arwain y disgybl i estyn/cadw yr adnodd penodol.	Dibynnol ar aelodau staff yn paratoi/rhoi'r adnoddau penodol ymlaen ar gyfer y disgybl.	Y disgybl yn rhoi'r adnoddau penodol ymlaen gydag arweiniad.	Y disgybl yn rhoi'r adnoddau penodol ymlaen yn annibynnol.	Y disgybl yn estyn/cadw adnoddau penodol yn annibynnol.	Y disgybl yn estyn/cadw adnoddau penodol yn annibynnol. Y disgybl yn sicrhau bod yr adnoddau yn barod i'w defnyddio. Ddim angen mynediad i offer/ adnoddau penodol.
	Heb gychwyn gyda phrint. Derbyn llyfrau darllen ar bapur (yn unig) wedi eu addasu yn bwrpasol yn y maint print cywir.	Y disgybl yn ddibynnol ar aelodau staff i sicrhau fod llyfrau ar bapur wedi addasu/RNIB Bookshare yn cael ei ddefnyddio er mwyn cael mynediad i lyfrau maint print cywir.	Derbyn cymorth aelodau staff i sicrhau fod llyfrau ar bapur wedi addasu/RNIB Bookshare yn cael ei ddefnyddio er mwyn cael mynediad i lyfrau maint print cywir.	Dechrau defnyddio RNIB Bookshare dan arweiniad i ddewis llyfrau darllen/ gwaith.	Defnyddio RNIB Bookshare gyda chymorth i ddewis llyfrau darllen/ gwaith.	Defnyddio RNIB Bookshare yn annibynnol i ddewis llyfrau darllen/ gwaith.	Defnyddio RNIB Bookshare yn annibynnol i ddewis llyfrau darllen/ gwaith, eu llawrlwytho a'u cadw. Ddim angen mynediad i ddeunyddiau print wedi addasu.
Hunan-eiriolaeth	Yn ddibynnol ar aelodau staff i adnabod os yw angen addasiad/adnodd/ lleoliad penodol	Yn ddibynnol ar aelodau staff i eirioli drosto/i - os yw angen addasiad/adnodd/ lleoliad penodol	Sgiliau hunan-eiriolaeth yn dechrau datblygu - wedi dechrau datblygu hyder i ofyn am addasiad/adnodd/ lleoliad penodol mewn rhai sefyllfaoedd	Sgiliau hunan-eiriolaeth yn datblygu - gallu gofyn am addasiad/adnodd/lleoliad penodol pan fo angen mewn rhai gwersi/gyda rhai aelodau o staff	Sgiliau hunan-eiriolaeth da - gofyn am addasiad/adnodd/ lleoliad penodol pan fo angen	Sgiliau hunan-eiriolaeth cryf- gofyn yn hyderus am addasiad/ adnodd/ lleoliad penodol pan fo angen	Dim angen gwaith wedi ei addasu/ adnodd/ lleoliad penodol yn y dosbarth
Sylwadau Pellach:-							

Teipio

Heddiw - ------------------------ Targedau i'w gweithredu - ------------------------

	E	Dd	D	Ch	C	B	A
Mynediad at waith – rhaglen hir dymor. Wedi selio ar Typing Club	Rhaglen hir dymor teipio wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor teipio wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor teipio wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor teipio wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor teipio wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor teipio wedi ei gyflwyno	Dim angen rhaglen tymor hir/byr
	Gallu lleoli a defnyddio f,j,k a d yn gywir	Gallu lleoli a defnyddio s,l, a ac ; yn gywir	Gallu lleoli a defnyddio y llythrennau isod yn gywir r,u,e,i w, o q,y, p a t	Gallu lleoli a defnyddio yr isod yn gywir v,m,c a coma x,atalnod llawn, z a /	Gallu lleoli a defnyddio yn gywir y Rhifau o 1-10. Gallu lleoli a defnyddio y lythrennau i gyd yn gywir.	Defnyddio teipio testun yn gywir er mwyn cofnodi gwaith dosbarth.	Dim angen rhaglen tymor byr/hir.
	Teipio- cywirdeb 0-50%	Teipio- cywirdeb 51- 69%	Teipio- cywirdeb 70-80%	Teipio- cywirdeb 81-94%	Teipio cywirdeb 95-99%	Teipio cywirdeb 100%	Dim angen rhaglen tymor byr/hir.
	Teipio- cyflymder 1-5 gyf	Teipio- cyflymder 6-10 gyf	Teipio- cyflymder 11-15gyf	Teipio- cyflymder 16-19 gyf	Teipio- cyflymder 20-24 gyf	Teipio- cyflymder 25-30 + gyf	Dim angen rhaglen tymor byr/hir.
	sgiliau teipio- shortkeys 0 – 20%	sgiliau teipio- shortkeys 21-40%	sgiliau teipio- shortkeys 41-60%	sgiliau teipio- shortkeys 61-80%	sgiliau teipio- shortkeys 81-100%	Gwneud defnydd cyson a chywir o'r shortkeys	Dim angen rhaglen tymor byr/hir.

Sylwadau Pellach:-

Pre-Braille

Heddiw- ------------------------

Targedau i'w gweithredu- ------------------------

	E	Dd	D	Ch	C	B	A
Mynediad at waith – rhaglen hir dymor Pre Braille/	Rhaglen hir dymor (pre-braille) wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor (pre-braille) wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor (pre-braille) wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor (pre-braille) wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor (pre-braille) wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor (pre-braille) wedi ei gyflwyno	Dim angen rhaglen tymor byr/hir.
Datblygiad Synhwyraidd Motor (Dechrau Darllen Braille)/	Gallu adnabod gwrthrychau 3D bob dydd	Gallu matsio gwrthrychau bob dydd	Gallu trefnu yn ôl maint – mawr/ bach Gallu trefnu yn ôl siâp Gallu trefnu yn ôl lleoliad Gallu trefnu yn ôl perthynas	Gweithgareddau pentyrru – Gallu trefnu 3 – 5 o flociau Gallu trefnu 3 o flociau a biceri	Gallu rhoi gleiniau ar hoelen Gallu rhoi gleiniau ar lasyn Gallu rhoi gleiniau ar linyn tenau	Gallu gwneud llinell o Begiau ar begfwrdd Gallu trin/ rheoli play doh Gallu pinsio peg dillad i ochr tun/ mewn bag Gallu sgriwio/dadsgriwio caeadau	Yn barod/ hapus i agor dwylo dwylo yn agored dwylo yn hapus i ymchwilio dwylo yn hapus i gyffwrdd delweddau dwylo yn ymchwilio delweddau Gallu adnabod bysedd unigol gwahanol ar bob llaw
Canfyddiad Tactil (Dechrau Darllen Braille)	**Trefnu gweoedd:** Gallu matsio a gwahaniaethu rhwng blew a plastig. **Cyffwrdd ysgafn a manwl y bysedd:** Gallu symud tocynnau'n ysgafn **Matsio** 4 gwrthych-drwy gyffwrdd **Dosbarthu** Gallu dosbarthu i 'sorting tray' drwy gyffwrdd 4 gwrthych	**Trefnu gweoedd:** Gallu matsio a gwahaniaethu rhwng cardiau gweadog. **Cyffwrdd ysgafn a manwl y bysedd:** Gallu byseddu pethau cain **Matsio** 3 wrthych- drwy gyffwrdd **Dosbarthu** Gallu dosbarthu i 'sorting tray' drwy	**Trefnu gweoedd:** Gallu matsio a gwahaniaethu rhwng silindrau a gweoedd tebyg. **Cyffwrdd ysgafn a manwl y bysedd:** Gallu deall pa mor ysgafn ydych chi'n gallu cyffwrdd papur braille **Matsio** 2 wrthych- drwy gyffwrdd **Dosbarthu** Gallu dosbarthu i 'sorting tray' drwy gyffwrdd 2 wrthych 2D/ Dau 3D	**Trefnu gweoedd:** Gallu matsio a gwahaniaethu wrth ddefnyddio pyslau gwaedog yn gywir. **Cyffwrdd ysgafn a manwl y bysedd:** Gallu tynnu clipiau papurau o bot bach **Gallu adnabod chwith a dde**			

	2D/ cyffwrdd 4 gwrthrych 3D **Dilyn llinell o'r chwith i'r dde:** Gallu dilyn llinell waedol o'r chwith i'r dde. (German ffilm/ thermotherm)	gyffwrdd tri wrthych 2D/ tri gwrthrych 3D **Dilyn llinell o'r chwith i'r dde:** Gallu 'mynd yn ôl' i linell newydd. (defnyddio dull siswrn/ cyffwrdd)	**Dilyn llinell o'r chwith i'r dde:** Gallu dilyn llinell o ddotiau braille. **Lleoliad dwylo:** Ystum cywir. Eistedd yn gywir	**Dilyn llinell o'r chwith i'r dde:** Dilyn darn o linyn, ar draws Hapus i ddilyn weiren/ llinyn o'r chwith i'r dde Gallu darganfod lle mewn llinell o gelloedd llawn. **Lleoliad dwylo:** Crymu bysedd.			
Gwahaniaethu clywedol (Dechrau Darllen Braille)		**Defnyddio dotiau braille:** Gallu pigo'r peth heb fod fel y pethau eraill.	**Defnyddio dotiau braille:** Gallu symud o'r chwith i'r dde.	**Defnyddio dotiau braille:** Gallu matsio.			
Datblygiad Ieithyddol/ cysyniadol (Dechrau Darllen Braille)	Gallu adnabod ac ymateb i synau cyfarwydd. Gallu adnabod ac ymateb i gyfeiriad y synau.	Gallu dynwared ac ail-adrodd synau.	Gallu ail adrodd ymadroddion syml. Gallu dangos dealltwriaeth (ymateb addas).	Yn ailadrodd rhigymau a chanir. Rhoi sylw am i fyny at 3 munud.	Ymateb i/ gwahaniaethu rhwng synau. Copio clapiau/ rhigymau syml.	Gallu dilyn dilyniant cyfeiriadau. Gallu ail ddweud stori syml.	Gallu adnabod synau cytsain cychwynnol geiriau syml. Gallu cymysgu synau geiriau syml.
	Tebygrwydd/ gwahaniaethau: e.e. matsio llwyau a ffyrc dillad rhannau o'r corff cadeiriau drysau planhigion	**Bach/canol/mawr:** e.e. set o deganau sosbenni a phadelli llestri dillad esgidiau teganau	**Mawr/bach:** e.e. pobl dillad teganau cadeiriau meintiau o fwyd **Siapiau:** cylchoedd- gwydrau, cwpanau, desglau, sgwariau- ffenestri, clustogau, gwaelod cartonau trionglau- top cartonau, toeau tai doliau petryalau -drysau, ffenestri, teganau	**I mewn/allan:** e.e. bocsys set o deganau llwyau mewn pot dringo i mewn i gar allan o'r tŷ yn yr ardd troed yn yr esgid **I fyny/ i lawr:** e.e. grisiau i fyny ar y silff cerdded i lawr y grisiau	**Top/gwaelod:** e.e. dillad droriau silffoedd drysau **Dros/ dan:** e.e. dros y pwll o ddŵr dan y coed teganau offer addysg gorfforol	**Tew/tenau:** e.e. defnydd mewn dillad selsig creonau/ pensiliau/llyfrau **Llydan/cul:** cynteddau rhubanau tyllau llawes/gyddfau mewn dillad mygiau	**Dilyniant amser ac ysbaid:** cyntaf, olaf, canol dyddiau'r wythnos e.e. aros am dro rasys gyda teganau

Sylwadau Pellach :-

Braille

Heddiw- ------------------------ Targedau i'w gweithredu- ------------------------

	E	Dd	D	Ch	C	B	A
Mynediad at waith – rhaglen hir dymor	Rhaglen hir dymor braille wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor braille wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor braille wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor braille wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor braille wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor braille wedi ei gyflwyno	Rhaglen hir dymor braille wedi ei gyflwyno
	-Wedi cyflawni gofynion pre-braille -Byseddu yn gywir ar Percins -Llwytho papur -Adnabod 'page up' -Ymgyfarwyddo gyda 5 llythyren Braille Cymraeg **-Darllen** **-Creu** -Dysgu a chofio 5 AEUS Cymraeg	-Adnabod 'page back' ar Percins -Ymgyfarwyddo a 6 llythyren wyddor Cymraeg **-Darllen** **-Creu** -Adnabod arwydd llythyren fawr **-Darllen** **-Creu** -Adnabod Arwydd Rif **-Darllen** **-Creu** -Dysgu a chofio 6 AEUS Cymraeg	-Ymgyfarwyddo a 6 llythyren wyddor Cymraeg **-Darllen** **-Creu** -Dysgu a chofio gweddill yr AEUS -Adnabod atalnod llawn **-Darllen** **-Creu** -Adnabod rhifau 1-10 **-Darllen** **-Creu**	-Ymgyfarwyddo a 4 llythyren olaf - **Darllen** - **Creu** - Cychwyn defnyddio Percins i gofnodi yn y dosbarth - Adnabod ebychnod - **Darllen** - **Creu** - Adnabod Marc Cwestiwn -**Darllen** -**Creu** - Adnabod To Bach -**Darllen** - **Creu** - Adnabod Arwydd Grŵp Cryf ED/ER - **Darllen** - **Creu** - Adnabod Geiriau dot 5- CH-O	- Adnabod OF/OW -**Darllen** -**Creu** - Adnabod Geiriau dot 5 P- Y -Darllen -Creu - Adnabod marciau siarad - **Darllen** - **Creu** - Adnabod Arwydd Grŵp Cyf olaf ST -**Darllen** -**creu** AR -**Darllen** -**creu** -Adnabod Awyddion Grŵp is EN -**Darllen** -**Creu**	-ST/AR/IN/EN yn weithredol mewn cofnodi -Adnabod cywysgiadau llythyren gyntaf gyda dotiau 4-5-6 - **Darllen** -**Creu** -Adnabod Arwyddion Grŵp Llythyren Olaf -**Darllen** -**Creu** -Deall ystyr ffurfiau byr -Dehongli ffurfiau byr wrth ddarllen -Defnyddio ffurfiau byr perthnasol mewn darnau gwaith	Defnyddio y Cod Brel perthnasol i'r angen Gradd 1 Gradd 1/2 Gradd 2 Cymraeg Mathemateg Ffrangeg Gwyddoniaeth Cerdd

				-Darllen **-Creu**	IN -**Darllen** **-Creu**		
Sylwadau Pellach:-							

Effaith ehangach yr anhawster	
Mae'r disgybl bellach yn gallu gwneud cynnydd o ran deilliannau/lefelau cwricwlaidd.	
Disgybl wedi datblygu sgiliau digonol i allu cwblhau tasgau sydd wedi eu gwahaniaethu yn briodol yn annibynnol rhan fwyaf o'r amser.	
Mae lefel yr anghenion wedi gostwng ac o ganlyniad yn cael llai o effaith ar fynediad i gyfleon addysgol a ddarperir.	

Mewnbwn Tîm Nam Clyw

Beth mae'r Ysgol yn ei wneud?	Tystiolaeth
Deilliant a thargedau Nam Clyw yn flaenoriaeth amlwg ar y CDU (ac wedi eu hadolygu dros gyfnod o oleiaf dau dymor).	
Mynediad i ymyrraeth briodol a chyson yn yr Ysgol (e.e. adnoddau wedi eu haddasu'n briodol, gwaith 1:1 ar dargedau CDU)	
Ydi'r ysgol wedi cael mewnbwn gan y tîm yn flaenorol . Ydi'r straegaethau blaenorol sydd wedi eu hargymell gan y gwasanaeth wedi sefydlu. Oes tystiolaeth o hyn yn y CDU?	
Oes aelodau o'r ysgol wedi mynychu'r hyfforddiant OLT?	
Defnydd effeithiol o oriau dynodedig gan yr Awdurdod - nifer yr oriau –	
Gwybodaeth Pellach:-	

Pwyntiau pellach i'w ystyried	
Mae diffyg cynnydd dros gyfnod o amser (blwyddyn) yn dilyn targedau a mewnbwn arbenigol y Gwasanaeth Nam Clyw yn awgrymu fod angen ail-ystyried ein dealltwriaeth o brif faes anhawster y disgybl. Nid ydi parhau a'r ddarpariaeth Gwasanaeth Nam Clyw yn addas. Ail-gyflwyno'r achos yn y Fforwm / Ysgol i drafod gyda eu Seicolegydd Addysg mewn Cyfarfod Cynllunio.	
Mae diagnosis arall/dealltwriaeth gwahanol o brif faes anhawster y disgybl wedi ei wneud, a nid yw parhau a'r ddarpariaeth Gwasanaeth Nam Clyw yn addas. Ysgol i drafod gyda eu Seicolegydd Addysg mewn Cyfarfod Cynllunio.	
Mae disgybl wedi dangos anfodlonrwydd cyson i dderbyn mewnbwn gan y Gwasanaeth Nam Golwg	
Yr Ysgol dan sylw wedi eu uwch-sgilio yn ddigonol i allu diwallu anghenion ychwanegol y disgybl heb arweiniad pellach. Gellir gofyn am gyngor y Gwasanaeth Nam Clyw yn y dyfodol petai angen. Fodd bynnag bydd ymweliadau monitro golwg gweithredol yn parhau.	

Lefel y golled clyw.	E	Dd	D	Ch	C	B	A
Lefel y golled clyw.	**Colled clyw dwys yn y ddwy glust. Yn defnyddio BSL i gyfathrebu.** **95+Dbhl**	**Colled clyw difrifol/ dwys yn y ddwy glust.** **80-95+Dbhl**	**Colled clyw difrifol yn cynnwys colled amleddi uchel. Colled clyw cymedrol hefo colled dargludol ar ei ben. 71-95Dbhl.**	**Colled clyw cymedrol yn y ddwy glust neu colled dargludol cymedrol tymor hir. 41-70dBHL**	**Colled clyw cymedrol yn y ddwy glust neu colled dargludol cymedrol tymor hir. 41-70dBHL**	**Colled clyw mewn un glust neu colled dargludol sydd yn anwadal.**	**Dim Nam Clyw** **O dan 20Dbhl**

DEFNYDD O OFFER

Heddiw - ________________________ Targedau i'w gweithredu- ________________________

	E	Dd	D	Ch	C	B	A
Gallu defnyddio offer i gael mynediad i waith ysgol	Gwrthod gwisgo offer sydd wedi ei argymell gan iechyd/ addysg (e.e teclyn clyw) Tynnu teclyn yn gyson.	Deall sut mae teclynnau yn helpu a'u defnyddio gyda anogaeth. Tynnu/ gosod offer yn briodol i oedran Hapus i ofyn am gymorth wrth ddelio a offer Cymryd rhan yn y Cynnal a cadw dyddiol (yn unol a oedran) gyda chymorth oedolyn	Derbyn a defnyddio teclynnau yn rheolaidd - yn unol a argymhellion oedolyn Hysbysu pam nad yw offer yn gweithio. Gwybod pam fo angen newid batri. Datblygu mewn annibyniaeth wrth gynnal a chadw offer Newid batris yn briodol i oedran. Ymwybodol o anghenion gwaredu batris.	Gallu egluro pam nad oes angen offer mewn rhai sefyllfaoedd penodol Defnyddio botwn ' volume' yn gywir. Cychwyn Enwi a deall swyddogaeth Prif ddarnau offer yn gywir ' Annibynnol wrth gynnal a chadw.	Defnyddio rhaglenni offer – P1 P2 Lŵp ayb Hunan gynhaliol wrth gynnal a chadw a monitro offer Gallu cychwyn gwirio problemau yn synhwyrol. Deall y budd mae offer yn gynnig mewn sefyllfaoedd amrywiol Deall offer clyw gan unigolion eraill CI , BAHA ayb	Gallu newid tube ayb Gwirio problemau yn synhwyrol. .	Gallu disgrifio sut mae offer yn gweithio . Deall amryw opsiynau offer – mewn sefyllfaoedd amrywiol. ee. Lŵp , OA Gallu defnyddio offer clyw ar y cyd a OA yn hyderus Trafod yn hyderus mewn apwyntiad awdioleg. Rhannu adborth yn synhwyrol.
Offer arbenigol – FM, soundfield ayb				Deall y gellir defnyddio offer arbenigol i gefnogi gwrando	Defnyddio OA yn hyderus a chymorth Yn datblygu mewn annibyniaeth wrth drin OA . Adnabod sefyllfaoedd pam gall OA helpu a defnyddio'r offer	Egluro sut mae OA yn gweithio Deall goblygiadau peidio defnyddio offer. Hyderus ac annibynnol wrth drin offer. Gallu cysylltu darn offer i dechnoleg dosbarth ayb Cychwyn defnyddio apiau / gosodiadau hygyrchedd	Llwyr annibynnol â offer Deall amryw opsiynau offer – a'r budd mewn sefyllfaoedd penodol Yn ymwybodol o'r offer diweddaraf a'u budd. Defnyddio apiau/ gosodiadau hygyrchedd yn hyberus
Hunan ymwybyddiaeth a sgiliau negydu	Dim yn derbyn fy ngholled clyw Anfodlon gwneud unrhyw addasiadau i gefnogi gwrando.	Ymwybodol bo' gen i golled clyw. Hapus i ddangos fy nheclyn clyw / colled clyw i ffrind. Gyda cymorth hapus i ddilyn strategaethau	Ymwybodol o wahanol lefelau colled clyw Gwybod lefel / effaith penodol fy ngholled clyw i Deall lle yw'r safle gorau i eistedd er mwyn gwrando.	Gallu enwi prif rannau y glust. Gallu dweud wrth rhywun agos bod gen i golled clyw a sut i helpu gwneud gwrando yn haws imi. Deall pam nad ydwyf wedi clywed / deall	Gallu enwi prif rannau y glust a'u swyddogaeth Gallu dweud wrth rhywun diarth bod gen i golled clyw. Adnabod rhwystrau a chynnig syniadau sut gallent helpu gwneud gwrando yn haws imi.	Gallu deall awdiogram syml . Gallu **egluro** fy ngholled clyw – a egluro strategaethau i'm cefnogi neu ofyn am addasiadau.	Gallu deall awdiogram o ran mynediad 'synnau iaith' Gallu egluro gwahanol fath o golled clyw ag effaith penodol hyn. Hyderus i egluro natur fy ngholled clyw ac effaith

		syml i gefnogi fy ngwrando	Ymwybodol o sut gall amgylchedd bod yn rwystr gwrando	Deall yr effaith o rwystrau i'm gwrando			hyn yn fy mywyd bod dydd. Gallu adnabod ag egluro rhwystrau i'm cyfathrebu yn hyderus.
Sylwadau Pellach :-							

CYFATHREBU A DATBLYGIAD IAITH.

Heddiw - ------------------------ Targedau i'w gweithredu- ------------------------

	E	Dd	D	Ch	C	B	A
Cyfathrebu	Gallu mynegi anghenion gan ddefnyddio synau neu geiriau unigol.	Gallu mynegi anghenion gan ddefnyddio 2 air neu arwydd hefo'i gilydd.	Gallu mynegi anghenion drwy ddefnyddio cymalau/ brawddegau syml. Gallu dilyn cyfarwyddiadau syml.	Llwyddo i roi a dilyn cyfarwyddiadau o fewn lefel 1:1, grŵp bach ac ar lefel gymdeithasol.	Dechrau defnyddio brawddegau amrywiol.	Gallu defnyddio amrywiaeth o frawddegau i gyfathrebu. Gallu ymateb i gyfarwyddiadau mewn amrywiaeth o sefyllfaoedd.	Gallu ymateb a siarad am ddigwyddiadau, ac yn llwyddo i resymu wrth ymateb i gwestiwn. Defnyddio iaith ar gyfer amrywiaeth o ddibenion cymdeithasol.

	E	Dd	D	Ch	C	B	A
DATBLYGIAD O IAITH	Dechrau ymateb i gwestiynau syml fel Lle mae...? Beth ydi...? Ymateb drwy edrych ar, pwyntio/arwyddo neu defnyddio gair.	Ymateb yn gadarn i'r cwestiynau Beth? a Lle? Deall cysyniadau ieithyddol fel maint a lliw.	Dechrau ymateb i'r cwestiwn Pwy? yn briodol. Dechrau gallu didoli a chategoreiddio gwrthrychau syml e.e teganau.	Gallu dweud stori syml neu ddigwyddiad. Gallu trefnu lluniau mewn dilyniant. Gallu egluro sut mae rhai gwrthrychau yn debyg.	Gallu rhagfynegi. Gallu crynhoi stori mewn 1 frawddeg. Gallu meddwl am beth mae cymeriad mewn stori yn ei ddweud neu yn ei deimlo.	Gallu trefnu stori yn defnyddio iaith bwrpasol fel... Yn gyntaf, wedyn, yn olaf gyda chymorth. Gallu cyfathrebu stori neu ddigwyddiad yn	Gallu trefnu stori yn annibynnol a rhesymu Pam fod pethau di digwydd. Gallu cyfathrebu yn hyderus yn defnyddio brawddegau llawn.

	Ymateb i gyfarwyddyd 1 cam - E.E Dos i nol y bel.	Dechrau deall sut mae gwrthrychau yn wahanol. Dechrau mynegi defnyddio dau air/2 arwydd. e.e tedi'n cysgu. Dangos ymwybyddiaeth o deimladau sylfaenol fel trist a hapus.	Gallu cyfathrebu ar lefel 3 gair/arwydd. Gallu disgrifio golygfa. Gallu mynegi teimladau gyda chymorth.	Gallu mynegi ei hunain ar lefel 4 gair/arwydd Adnabod mwy o gategorïau a swyddogaeth gwahanol wrthrychau. Gallu mynegi teimladau yn annibynnol.	Gallu diffinio geiriau unigol. Dechrau dod yn ymwybodol o deimladau bobl eraill.	defnyddio cyswllt eiriau. Bod yn ymwybodol o deimladau eraill a dechrau deall pam.	Gallu mynegi teimladau a rhesymu pam.

BSL

Heddiw - ______________________ Tagredau i'w gweithredu- ______________________

	E	Dd	D	Ch	C	B	A
Mae ieithoedd yn ein cysylltu a'n gilydd	Rwy'n dechrau bod yn ymwybodol o gysylltiad rhwng iaith(ieithoedd) a diwylliant ac yn datblygu ymdeimlad o berthyn. Rwy'n dechrau deall bod yna ieithoedd gwahanol yn fy amgylchedd. Rwy'n dechrau siarad â'm cyfoedion yn iaith y lleoliad/ysgol	Gallaf gydnabod bod perthynas rhwng ieithoedd, diwylliant a fy synnwyr o hunaniaeth Gymreig Gallaf ddeall bod pobl yn defnyddio ieithoedd gwahanol. Rwy'n dechrau deall bod yna debygrwydd a gwahaniaethau rhwng ein hieithoedd . Rwy'n dechrau tynnu ar wybodaeth a gyflwynir mewn un iaith a'i chyfleu yn fy ngeiriau fy hun mewn iaith arall.	Gallaf ddeall bod cysylltiadau rhwng iaith, diwylliant a hunaniaeth a bod y rhain yn amrywio o fewn Cymru ac o gwmpas y byd. Gallaf gyfathrebu mewn ystod gynyddol o ieithoedd Gallaf adnabod a thrafod cysylltiadau, nodweddion cyffredin a gwahaniaethau rhwng yr ieithoedd rwy'n eu siarad a'r rhai rwy'n eu dysgu . Rwy'n gallu deall sut a pham mae ieithoedd wedi esblygu ac yn esblygu'n barhaus. Gallaf adnabod a pharchu acenion a thafodieithoedd gwahanol Gallaf dderbyn gwybodaeth mewn un iaith a'i haddasu at wahanol ddibenion mewn iaith arall .	Gallaf ddeall sut y gall ieithoedd roi ymdeimlad o berthyn i gymuned leol a byd-eang. Gallaf archwilio a dadansoddi sut mae ieithoedd yn effeithio ar hunaniaeth a diwylliant a deall bod eu dysgu yn cynnig gwell cyfleoedd yng Nghymru ac mewn cyd-destunau rhyngwladol. Gallaf ddefnyddio fy ngwybodaeth am gysylltiadau, nodweddion cyffredin a gwahaniaethau rhwng ieithoedd i gefnogi fy sgiliau dysgu iaith. Trwy archwilio'r broses o esblygiad iaith ac etymoleg, gallaf wella fy ngwybodaeth am saernïaeth iaith.	Gallaf ddangos agwedd agored tuag at ddysgu am ieithoedd gwahanol a diwylliannau gwahanol Cymru a'r byd. Trwy ddysgu am ieithoedd, gallaf fynegi sut mae'r cysylltiad rhwng ieithoedd a diwylliant yn fy mharatoi ar gyfer dinasyddiaeth Gymreig a byd-eang. Gallaf ddefnyddio fy ngwybodaeth am sut mae ieithoedd yn gweithio i gefnogi dysgu ieithoedd ymhellach. Gallaf gymhwyso fy sgiliau trawsieithu i gefnogi fy nysgu mewn ieithoedd cyfarwydd a newydd. Gallaf addasu a bod yn sensitif i amrywiaeth o fewn ieithoedd a deall bod amrywiaeth yn digwydd o fewn gwahanol grwpiau cymdeithasol, rhanbarthol ac ieithyddol	Gallaf gymhwyso fy ngwybodaeth am gysylltiadau, nodweddion cyffredin a gwahaniaethau rhwng ieithoedd i wella fy nghyfathrebu. Gallaf nodi'n annibynnol gyfleoedd trawsieithu i wella fy nysgu a'm cyfathrebu yn fy ieithoedd	Gallaf gyfathrebu, rhyngweithio a chyfryngu mewn sawl iaith ac adnabod fy hun yn amlieithog. Mae gen i dueddiad positif tuag at acenion a thafodieithoedd gwahanol ac yn croesawu amrywiaeth iaith. Gallaf ddefnyddio fy ngwybodaeth am esblygiad iaith ac etymoleg i ddyfnhau fy nealltwriaeth o saernïaeth iaith

	E	Dd	D	Ch	C	B	A
Mae deall ieithoedd yn allweddol i ddeall y byd o'n cwmpas.	Rwy'n dechrau gwahaniaethu rhwng arwyddion sy'n debyg yn ffonolegol. Rwy'n dechrau adnabod rhai patrymau gwefus ac ystumiau ceg a ddefnyddir yn iaith arwyddion Prydain Rwy'n gallu deall amrywiaeth o arwyddion ar draws gwahanol gyd-destunau. Rwy’n gallu arbrofi gyda geirfa. Rwy'n gallu adnabod nodweddion heb y dwylo mewn arwyddion sy’n cyfleu teimladau. Rwy’n dechrau adnabod geiriau sy’n cael eu sillafu â’r bysedd, yn enwedig enwau cyfarwydd. Rwy’n gallu adnabod a dilyn cyfarwyddiadau aml-gam am bynciau ac arferion cyfarwydd. Rwy’n gallu ymwneud â phobl sy'n defnyddio BSL ac rwy’n gallu gwneud hynny gyda sylw cynyddol, gan wneud defnydd da o gyswllt â’r llygaid. Rwy'n gallu dilyn straeon a disgrifiadau o	Rwy'n gallu adnabod tebygrwydd mewn ystyr ar draws arwyddion sy'n rhannu nodweddion e.e. ffurf y llaw, a lleoliad. Rwy’n gallu adnabod arwyddion, gan gynnwys berfau sy’n gysylltiedig â gwybyddiaeth (e.e. meddwl, gwybod, deall, synhwyro) ac arwyddion sy’n mynegi cyfeiriadau amser a chysyniadau haniaethol. Rwy'n deall sut y gellir addasu arwyddion unigol i newid ystyr Rwy’n gallu datblygu fy ngeirfa drwy ymwneud â phobl eraill sy’n defnyddio BSL ac â llenyddiaeth BSL, ac rwy’n gallu defnyddio’r arwyddion newydd hyn mewn amrywiaeth o gyd-destunau. Rwy’n gallu deall y defnydd o addasyddion ar gyfer nodweddion dwylo a nodweddion heb y dwylo. Rwy’n gallu deall y gwahaniaeth rhwng arwyddion a geiriau sy’n cael eu sillafu â’r bysedd, ac rwy’n deall	Rwy'n gallu deall pan fydd ffonoleg yn cael ei defnyddio'n greadigol mewn cerddi, straeon a chaneuon BSL. Rwy’n gallu deall rhai amrywiadau rhanbarthol BSL, fel arwyddion ar gyfer lliwiau a rhifau. Rwy'n gallu ymwneud â phobl eraill sy’n defnyddio BSL ac â llenyddiaeth BSL i ddatblygu fy ngeirfa a fy nealltwriaeth o ramadeg BSL. Rwy'n gallu deall ystod gynyddol o eirfa gyffredinol a geirfa sy’n ymwneud â phwnc penodol. Rwy'n gallu adnabod a deall patrymau cyffredin wrth sillafu â’r bysedd. Rwy’n gallu ymwneud yn empathig â safbwyntiau gwahanol bobl ar bynciau amrywiol. Rwy’n gallu dehongli ystyr a dod i gasgliadau er mwyn deall ac ystyried dibynadwyedd testunau BSL. Rwy’n gallu deall hanfod yr hyn sy’n cael ei arwyddo.	Rwy'n gallu adnabod arwyddion sy'n deillio o ffurfiau sy’n cael eu sillafu â’r bysedd. Rwy'n gallu deall geiriau sy’n cael eu sillafu â’r bysedd ar gyflymder naturiol. Rwy'n gallu deall cwestiynau am destun BSL a maes o law rwy’n gallu ymateb iddynt. Rwy'n gallu deall gwybodaeth mewn BSL am amrywiaeth o bynciau, ac rwy’n gallu crynhoi’r prif bwyntiau. Rwy’n gallu dilyn naratifau mwy cymhleth sy'n cynnwys newid rôl a mwy nag un cyfeirydd. Rwy'n gallu deall arwyddion, gan gynnwys arwyddion i ddisgrifio cyfeiriadau amser, cysyniadau haniaethol, a berfau ac arwyddion sy’n gysylltiedig â theimladau. Rwy'n gallu deall sut mae defnyddio nodweddion dwylo a nodweddion heblaw y dwylo i addasu ystyron arwyddion unigol.	Rwy’n deall ystod eang o amrywiadau rhanbarthol BSL Rwy'n gallu deall ystod o eirfa gyffredinol a geirfa sy’n ymwneud â phynciau penodol. . Rwy’n gallu deall a dadansoddi’r ystyr cyffredinol a’r syniadau sydd ymhlyg mewn testunau BSL . Rwy’n gallu deall ystod o gwestiynau a chyfarwyddiadau aml-gam ac ymateb iddynt mewn amrywiaeth o gyd-destunau cyfarwydd a rhai anghyfarwydd. Rwy’n gallu dehongli ystyr	Rwy’n gallu deall geirfa gymhleth sy’n ymwneud â phynciau penodol ac rwy’n gallu deall defnydd soffistigedig o eirfa gyffredinol. Rwy'n gallu ymwneud â sgyrsiau a thestunau BSL i atgyfnerthu a datblygu fy ngeirfa a fy strwythurau arwyddo Rwy’n gallu deall cystrawennau morffolegol cynyddol gymhleth, gan gynnwys nodweddion heb y dwylo, ac addasiadau i gyflymder a hyd arwyddion, sy'n ychwanegu at ystyr neu’n ei newid.	Rwy’n gallu ymwneud â sgyrsiau a thestunau BSL i ddatblygu ystod eang o eirfa gyffredinol a geirfa sy’n ymwneud â phynciau penodol, ac rwy’n gallu eu defnyddio’n fanwl gywir mewn gwahanol gyd-destunau. Rwy’n gallu ymwneud yn empathig â safbwyntiau gwahanol bobl ar bynciau amrywiol, gan ddefnyddio’r safbwyntiau hynny i ddod i fy nghasgliadau fy hun

	ddigwyddiadau'r gorffennol.	bod llythrennau sy'n cael eu sillafu â'r bysedd yn cynrychioli llythrennau mewn geiriau ysgrifenedig. Rwy'n gallu adnabod geiriau sy'n cael eu sillafu â'r bysedd ar gyfer enwau a lleoedd Rwy'n gallu deall gwybodaeth am amrywiaeth o bynciau, gan adnabod y prif bwyntiau. Rwy'n gallu ymwneud ag eraill a deall y gallan nhw fod â safbwyntiau gwahanol i fy rhai i	Rwy'n gallu defnyddio cyd-destun ac awgrymiadau i fy helpu i ddeall BSL mewn amrywiaeth o gyd-destunau cyfarwydd a rhai anghyfarwydd. Rwy'n gallu dilyn naratifau a disgrifiadau o ddigwyddiadau'r gorffennol, gan gynnwys rhai naratifau dilys, am gyfnodau hirach.	Rwy'n gallu deall y defnydd o nodweddion dwylo a nodweddion heb y dwylo, er enghraifft i amlygu rhywbeth.			

	E	Dd	D	Ch	C	B	A
Mae mynegi ein hunain trwy ieithoedd yn allweddol i gyfathrebu.	Rwy'n dechrau ffurfio arwyddion yn gywir. Rwy'n gallu disgrifio gwrthrychau a digwyddiadau, gan ddatblygu ac ymhelaethu fy ngeirfa. Rwy'n dechrau defnyddio nodweddion heb y dwylo yn gyson ar gyfer arwyddion unigol. Rwy'n dechrau defnyddio arwyddion i nodi amser.	Rwy'n gallu mynegi arwyddion BSL a llythrennau unigol sy'n cael eu sillafu â'r bysedd yn gywir. Rwy'n gallu mynegi rhifolion yn gywir. Rwy'n gallu defnyddio geirfa gynyddol greadigol ac amrywiol. Rwy'n gallu amrywio ystyr drwy gynnwys nodweddion heb y dwylo	Rwy'n gallu arwyddo'n glir, gan ddefnyddio mynegiant priodol a nodweddion heb y dwylo i gyfleu fy syniadau. Rwy'n gallu defnyddio brawddegau syml a rhai aml-gymalog, gan wneud dewisiadau sy'n addas i'r gynulleidfa ac i'r diben. Rwy'n gallu adolygu fy arwyddo a'u haddasu i wella fy naratifau BSL. Rwy'n gallu amrywio'r	Rwy'n gallu addasu a thrin iaith a gwneud dewisiadau priodol ynghylch geirfa er mwyn mynegi fy hun yn rhugl ac yn eglur. Rwy'n gallu egluro ble a pham rwyf wedi gwneud newidiadau neu gywiriadau mewn testun BSL. Rwy'n gallu amlygu pethau drwy ddefnyddio	Rwy'n gallu ymateb i safbwyntiau pobl eraill, gan ofyn am eglurhad, strwythuro dadleuon, crynhoi ac egluro'r hyn rwyf wedi'i weld. Rwy'n gallu defnyddio amrywiaeth o strategaethau i gymryd rhan yn effeithiol mewn sgyrsiau. Rwy'n gallu rhyngweithio ag eraill, gan gyfleu fy	Rwy'n gallu mynegi perthynas amseryddol pethau drwy amrywiaeth o ddyfeisiau gramadegol. Rwy'n gallu defnyddio dosbarthyddion sy'n cyfeirio at rannau o'r corff. Rwy'n gallu dewis iaith briodol ar gyfer gwahanol gynulleidfaoedd a dibenion Rwy'n gallu myfyrio ar fy arwyddo a defnyddio amrywiaeth o strategaethau i wella fy	Rwy'n gallu defnyddio berfau gofodol a dosbarthyddion yn briodol. Rwy'n gallu myfyrio'n feirniadol ar fy nefnydd o iaith ac rwy'n gallu ystyried yn wrthrychol effaith fy iaith arwyddion ar draws gwahanol genres. Rwy'n gallu gwerthuso ac ymateb yn feirniadol i sgyrsiau a thestunau BSL

	Rwy’n dechrau defnyddio arwyddion sy’n cael eu sillafu â’r bysedd, er enghraifft ar gyfer enwau cyfarwydd. Rwy'n gallu cyfuno arwyddion i ffurfio brawddegau. Rwy’n gallu gofyn cwestiynau gan ddefnyddio nodweddion dwylo a nodweddion heb y dwylo. Rwy'n dechrau cyfleu elfennau negyddol ac elfennau cadarnhaol, gan ddefnyddio’r dwylo a nodweddion heb y dwylo. Rwy’n dechrau addasu berfau gofodol i ddangos dull neu symudiad. Rwy’n gallu defnyddio cytundeb mewn berfau cyfeiriadol. Rwy'n gallu defnyddio ystod o ddosbarthyddion gafael. Rwy'n dechrau defnyddio disgrifydd maint a siâp. Rwy'n gallu ailadrodd dosbarthyddion neu rifau i ddangos lluosogion. Rwy'n dechrau cymryd fy nhro mewn sgyrsiau, gan	Rwy'n gallu defnyddio patrymau gwefus i wneud yr ystyr yn llai amwys. Rwy'n gallu defnyddio arwyddion a chanddynt batrymau gwefus ac ystumiau ceg yn perthyn yn uniongyrchol iddynt Rwy'n gallu sillafu â’r bysedd yn gywir ar gyflymder araf. Rwy’n gallu defnyddio brawddegau syml ac aml-gymalog. Rwy’n gallu defnyddio nodweddion dwylo a nodweddion heb y dwylo i addasu berfau gofodol i ddangos dull a/neu symudiad. Rwy’n gallu dangos cysondeb o ran lleoli cyfeiryddion. Rwy'n gallu cysylltu brawddegau i ddatblygu ystyr ac i ddatblygu testun BSL cyfan. Rwy'n gallu nodi pryd mae pethau'n digwydd (y gorffennol, y presennol neu'r dyfodol) drwy ddefnyddio lleoedd a llinellau amser. Rwy’n dechrau gofyn ac ateb cwestiynau. Rwy’n gallu rhannu syniadau a theimladau, a mynegi’r hyn yr wyf yn ei hoffi a’r hyn nad wyf yn ei hoffi.	ffordd rwy’n cyfathrebu gan ddibynnu ar y cyd-destun a’r gynulleidfa. Rwy’n gallu gofyn ac ateb cwestiynau a chyfnewid syniadau a gwybodaeth. Rwy'n gallu defnyddio strategaethau cyfarwydd i gymryd rhan yn effeithiol mewn sgyrsiau. Rwy’n gallu egluro gwybodaeth a rhannu syniadau, safbwyntiau a theimladau. Rwy’n gallu cynllunio a threfnu fy naratifau BSL mewn dilyniant rhesymegol. Rwy'n gallu defnyddio'r ddwy law i gynrychioli berfau sy’n digwydd ar yr un pryd. Rwy'n gallu defnyddio disgrifyddion maint a siâp a dosbarthyddion endid cyfan. .	nodweddion dwylo a nodweddion heb y dwylo. Rwy'n gallu sillafu â’r bysedd yn gywir ar gyflymder naturiol. Rwy’n gallu defnyddio amrywiadau BSL o ranbarthau eraill, fel sy’n briodol ar gyfer y gynulleidfa	meddyliau, fy nheimladau a fy safbwyntiau, gan ddangos empathi a pharch. Rwy’n gallu defnyddio iaith idiomatig gyfarwydd a chywair priodol wrth gyfathrebu	iaith arwyddion ar draws gwahanol gyweiriau a chyd-destunau.	. Rwy’n gallu cyfleu fy meddyliau, fy nheimladau a fy safbwyntiau mewn cyd-destunau heriol a dadleuol gan, ddangos empathi a pharch. Rwy’n gallu defnyddio iaith idiomatig soffistigedig a chywair priodol mewn ystod o gyd-destunau

	ddilyn y pwnc a'r normau diwylliannol Byddar priodol (e.e. ar gyfer cael sylw a rhoi adborth).	Rwy'n dechrau defnyddio technoleg ddigidol i gyfathrebu.					

Effaith ehangach yr anhawster	
Mae'r disgybl bellach yn gallu gwneud cynnydd o ran deilliannau/lefelau cwricwlaidd.	
Disgybl wedi datblygu sgiliau digonol i allu cwblhau tasgau sydd wedi eu gwahaniaethu yn briodol yn annibynnol rhan fwyaf o'r amser.	
Mae lefel yr anghenion wedi gostwng ac o ganlyniad yn cael llai o effaith ar fynediad i gyfleon addysgol a ddarperir.	
Pwyntiau pellach i'w ystyried	
Mae diffyg cynnydd dros gyfnod o amser (blwyddyn) yn dilyn targedau a mewnbwn arbenigol y Gwasanaeth Nam Clyw yn awgrymu fod angen ail-ystyried ein dealltwriaeth o anhawsterau y disgybl. Ail-gyflwyno'r achos yn y Fforwm / Ysgol i drafod gyda eu Seicolegydd Addysg mewn Cyfarfod Cynllunio.	
Mae diagnosis arall/dealltwriaeth gwahanol o brif faes anhawster y disgybl wedi ei wneud, a bydd y Gwasanaeth Nam Clyw yn cyd-weithio gyda'r gwasanaeth priodol. Ysgol i drafod gyda eu Seicolegydd Addysg mewn Cyfarfod Cynllunio.	
Mae disgybl wedi dangos anfodlonrwydd cyson i dderbyn mewnbwn gan y gwasanaeth.	
Yr Ysgol dan sylw wedi eu uwch-sgilio yn ddigonol i allu diwallu anghenion ychwanegol y disgybl heb arweiniad pellach. Gellir gofyn am gyngor y Gwasanaeth Nam Clyw yn y dyfodol petai angen. Bydd ymweliadau yn parhau yn ol y gofyn.	

Meini Prawf Corfforol/Meddygol oed ysgol							
Sgiliau motor mân	Gallaf gau fy llaw i wneud dwrn Gallaf gau fy llaw am fys	Gallaf afael mewn tegan bach	Gallaf godi gwrthrych a'i symud o law i law	Gallaf droi tudalennau llyfr, Gallaf beintio hefo brwsh	Gallaf droi/agor tap neu handlen drws Gallaf ddefnyddio pensil i ysgrifennu	Gallaf ysgrifennu yn addas i oed Gallaf gau botwm/sip	Gallaf ddefnyddio gliniadur (llygoden a bysellfwrdd) Gallaf gau criau
Sgiliau motor mawr	Gallaf daflu pêl Gallaf ddal pêl	Gallaf sefyll a dal cydbwysedd am gyfnod byr -Gyda ffrâm sefyll -Yn annibynnol	Gallaf gerdded hefo ffram gerdded neu sblints	Gallaf gerdded yn annibynol ar dir gwastad	Gallaf fynd i fyny ac i lawr grisiau -un gris ar y tro -gyda goruchwyliaeth	Gallaf redeg yn ddiogel mewn llinell syth Gallaf fynd i fyny ac i lawr grisiau yn annibynnol	Gallaf gymryd rhan mewn gweithgarwch corfforol *gydag addasiadau rhesymol*
Symudedd	Rwyf angen cymorth oedolyn wrth drosglwyddo a defnyddio offer arbenigol	Gallaf drosglwyddo gyda goruchwyliaeth i ddefnyddio offer arbenigol	Gallaf drosglwyddo yn annibynnol i ddefnyddio offer arferol (toiled, cadair dosbarth)	Gallaf symud fy nghadair olwyn gyda chymorth oedolyn	Gallaf symud fy nghadair olwyn arferol neu trydanol yn annibynnol	Rwyf yn defnyddio cadair olwyn neu faglau yn achlysurol	Nid wyf angen offer arbenigol i symud
Gofal personol	Rwyf angen cefnogaeth oedolyn wrth ymdrin a phob agwedd o ofal personol	Gallaf gyfleu fy mod wedi gwlychu/baeddu drwy grio, swn neu iaith	Gallaf ddefnyddio'r toiled wrth i oedolyn fy atgoffa	Mae oedolyn yn adnabod arwyddion fy mod angen defnyddio'r toiled	Gallaf gyfathrebu fy mod angen defnyddio'r toiled	Gallaf reoli fy angen i ddefnyddio'r toiled	Rwyf yn gallu ymdrin a fy ngofal personol yn annibynnol

	Rwyf angen cymorth i sychu a newid / I need adult support to wipe and change Rwyf angen arweiniad oedolyn i ymdrin a’r gofal personol / I need adult guidance to take care of my personal needs Rwyf angen offer ychwanegol e.e set, canllaw, gris, ffram / I need additional equipment e.g. seat, handrail, step, frame						
Bwyta ac yfed	Rwyf yn cael fy mwydo drwy beg neu diwb	Rwyf yn dibynnu ar oedolyn i fy mwydo	Gallaf fwyta bwyd gyda fy mysedd	Gallaf ddefnyddio llwy gyda chymorth oedolyn	Gallaf ddefnyddio llwy yn annibynnol	Gallaf fwyta yn annibynol ond rwyf angen cymorth i dorri’r bwyd	Gallaf fwyta ac yfed yn annibynol Gallaf gario fy mwyd at y bwrdd.
	Gallaf yfed o bicyr / I drink from a beaker Gallaf yfed gyda gwelltyn / I can drink with a straw Gallaf yfed o gwpan arferol / I can drink from a regular cup Rwyf yn defnyddio cyllell a fforc arbennig / I use specialised cutlery						
Meddyginiaeth	Rwyf yn ddibynol ar oedolyn cyfarwydd i roi meddyginiaeth	Rwyf angen cymorth oedolyn gyda fy meddyginiaeth	Gallaf ddilyn arweiniad oedolyn i gymryd meddyginiaeth	Gallaf gymryd y feddyginiaeth gyda goruchwyliaeth oedolyn	Rwyf yn gwybod pwy yw’r person allweddol y gall fy helpu gyda fy anghenion meddygol	Rwyf yn deall fod cymryd meddyginiaeth yn rhan o fy nhrefn dyddiol	Rwyf yn gwybod ble caiff y feddyginiaeth ei gadw
Cyflwr Meddygol	Nid yw fy nghyflwr meddygol o dan reolaeth meddyginiaeth	Gall fy nghyflwr meddygol newid yn sydyn	Rwyf yn dibynnu ar oedolyn i adnabod arwyddion fy nghyflwr	Gallaf adnabod arwyddion / ‘triggers’ fy nghyflwr yn annibynnol	Gallaf ymateb i arwyddion a gweithredu yn briodol	Mae fy nghyflwr meddygol yn sefydlog gyda meddyginiaeth.	Nid oes angen meddyginiaeth
Lles emosiynol	Nid wyf yn adnabod / ymdopi gyda fy nghyflwr	Rwyf yn dechrau gofyn cwestiynau am fy nghyflwr	Rwyf yn dechrau derbyn a deall fy nghyflwr	Rwyf yn dechrau deall fod cyfyngiadau ynghlwm a’r cyflwr	Gallaf drafod fy nheimladau a fy nghyflwr gydag oedolyn cyfarwydd	Gallaf reoli fy emosiynau wrth ymdrin a rhwystrau	Rwyf yn dangos gwydnwch emosiynol

Dillad	Rwyf yn ddibynnol ar oedolyn	Gallaf ddilyn cyfarwyddiadau syml a chydweithio gydag oedolyn	Gallaf ddilyn cyfarwyddyd fesul cam	Gallaf wisgo / dadwisgo gyda llai o gymorth ac arweiniad gan oedolyn	Gallaf agor a chau botymau, sip yn annibynnol.	Bydd oedolyn / ffrind yn gwirio fy mod wedi gwisgo yn gywir	Gallaf wisgo / dadwisgo yn annibynnol

Sylwadau

Addasiadau / Offer ychwanegol

Mewnbwn Tîm ADY Penodol

Beth mae'r Ysgol yn ei wneud?	**Tystiolaeth**
Ydi'r ysgol yn defnyddio'r ddogfen 'Hunan Arfarniad Ysgolion ADP Gyfeillgar' ac yn gweithredu'r strategaethau yn y dosbarthiadau?	
Ydi'r ysgol wedi defnyddio 'Rydw i'n Gallu' i asesu'r disgybl, a thynnu deilliannau penodol ar gyfer y disgybl	
Deilliant a thargedau ADP yn flaenoriaeth amlwg ar y CAU/CDU Ysgol (ac wedi eu hadolygu dros gyfnod o oleiaf dau dymor).	
Mynediad i ymyrraeth briodol a chyson yn yr Ysgol (e.e. adnoddau gweledol, gwaith grwp/1:1 ar dargedau CAU/CCU/CDU)	
Wedi ei drafod mewn Cyfarfod Cynllunio gyda Seicolegydd Addysg yr Ysgol, argymhellion wedi ei dilyn.	
Ydi'r Ysgol wedi cael mewnbwn gan y tim yn flaenorol? Ydi'r strategaethau blaenorol sydd wedi eu hargymell gan y gwasanaeth gyda'r plentyn dan sylw? Oes tystiolaeth o hyn yn y CDU?	
Oes aelodau o'r ysgol wedi mynychu hyfforddiant ADP?	
Sgôrau safonedig (<75) yn cyd-fynd gyda'r dystiolaeth fod y disgybl yn tangyflawni o ran deilliannau/Lefelau.	

Sylwadau Pellach:-

Heddiw - ------------------------   Targedau i'w gweithredu- ----------------------

	LEFEL GWEITHGAREDD 7	LEFEL GWEITHGAREDD 6	LEFEL GWEITHGAREDD 5	LEFEL GWEITHGAREDD 4	LEFEL GWEITHGAREDD 3	LEFEL GWEITHGAREDD 2	LEFEL GWEITHGAREDD 1
Ymwybyddiaeth ffonemig a ffonolegol	Adnabod sain gyntaf gair ar lafar Gallu hollti ac asio sillafau ar lafar	Adnabod sain olaf gair ar lafar Gallu hollti sillafau (cyrch ac odl/ Onset and rime)	Adnabod sain ganol gair ar lafar	Gallu asio ffonemau i greu gair cllc ar lafar	Gallu asio ffonemau i greu gair ccllc ar lafar	Gallu hollti geiriau cllc i'w ffonemau unigol	Gallu hollti/segmentio geiriau sy'n cynnwys cytseiniaid clwm yn ffonemau unigol
Darllen	(Adnabod rhai llythrennau a geiriau cyfarwydd ee enw ei hun / mam/dad) Adnabod sŵn llythrennau sengl 7 llythyren 14 llythhyren 21 llythyren	Cyfateb pob llythyren o'r Wyddor i'w sŵn Adnabod sŵn deugraffiaid (llythrennau dwbl) ch ll rh ff th ph	Darllen geiriau rheolaidd geiriau cytsain llafariad cytsain Llafariaid byr – fel, cap Llafariaid hir ceg, cig Y canolog – bys, dyn CLLC gyda deugraffau (llythrennau dwbl) – llyn, coch	Darllen geiriau rheolaidd yn cynnwys deugraffiaid e.e ll, ch,th, si, ng *Geiriau aml-ddefnydd e.e. mae dyma roedd ei yw*	Darllen geiriau rheolaidd Cytseiniaid clwm cychwynol	Darllen geiriau rheolaidd Geiriau deusill rheolaidd Geiriau deusill yn cynnwys deugraffiaid	Darllen geiriau rheolaidd Cytsain clwm olaf *Geiriau gyda chollnod a'r i'r a'i i'w mae'r*
			Darllen rhai o'r geiriau cyffredin cyntaf (hyd at 10) Llyfryn Geiriau Cyffredin – Rhestr 1	Adnabod nifer cynyddol o 'r geiriau cyffredin (10-20) Llyfryn Geiriau Cyffredin – Rhestr 2	Adnabod nifer cynyddol o 'r geiriau cyffredin (20-30) Llyfryn Geiriau Cyffredin – Rhestr 3	Adnabod nifer cynyddol o 'r geiriau cyffredin (30-40) Llyfryn Geiriau Cyffredin – Rhestr 4	Adnabod y rhan fwyaf o'r 50 gair cyffredin cyntaf Llyfryn Geiriau Cyffredin – Rhestr 5
			Darllen brawddegau rheolaidd (defnyddio'r geiriau uchod) gan bwyntio at eiriau unigol. Darllen brawddegau sydd yn cynnwys y geiriau a dargedir	Darllen brawddegau rheolaidd (defnyddio'r geiriau uchod) gan bwyntio at eiriau unigol. Darllen brawddegau sydd yn cynnwys y geiriau a dargedir	Darllen brawddegau rheolaidd gan bwyntio at eiriau unigol. Darllen brawddegau sydd yn cynnwys y geiriau a dargedir	Darllen a deall testun byr dan arweiniad Gallu datrys geiriau aml-sill Darllen brawddegau neu destun byr sydd	Darllen a deall testun addas yn lled annibynnol Darllen brawddegau neu destun byr sydd

					Dechrau datrys geiriau newydd (word attack skills)	yn cynnwys y geiriau a dargedir Datrys geiriau newydd (word attack skills)	yn cynnwys y geiriau a dargedir Gallu datrys geiriau aml-sill
Dealltwriaeth darllen	Gallu dweud beth yw testun y darn darllen/stori sy'n cynnwys lluniau (gwybodaeth lythrennol)	Ateb cwestiynau pwy a beth?	Ateb cwestiynau pryd a ble?	Gallu rhagfynegi beth all ddigwydd nesaf. Gallu gwneud awgrym rhesymol am beth fuasai cymeriad yn ei ddweud.	Gallu ateb cwestiwn ynglŷn â sut mae cymeriad yn teimlo neu'n ymddwyn	Gallu egluro'r stori yn fras gan roi'r prif ddigwyddiadau yn eu trefn	Gallu ymateb i gwestiynau pam? Gallu ystyried a dod i gasgliad am yr hyn a ddarllenwyd (inference).
Sillafu	Sillafu geiriau LL/C a C/LL	Sillafu geiriau CLLC Sillafu 5 o'r geiriau cyffredin cyntaf	Sillafu geiriau CLLC gan gynnwys rhai deugraffau Sillafu nifer cynyddol o 'r geiriau cyffredin (5-10)	Sillafu geiriau CLLC gan gynnwys y deugraffau cyffredin Sillafu tua 20 o 'r geiriau cyffredin (10-20)	Sillafu geiriau unsill yn cychwyn gyda chytsain clwm Sillafu nifer cynyddol o 'r geiriau cyffredin (20-30)	Sillafu geiriau deusill rheolaidd Sillafu geiriau deusill rheolaidd yn cynnwys deugraffiaid Sillafu nifer cynyddol o 'r geiriau cyffredin (30-40)	Sillafu geiriau unsill yn diweddu gyda chytsain clwm *Sillafu geiriau gyda chollnod a'r i'r a'i i'w mae'r* Sillafu rhan fwyaf o'r 50 gair cyffredin cyntaf
Ysgrifennu	Ffurfio ac ail-adrodd cyfres o linellau a siapiau Cofnodi rhai llythrennau yn gywir (5 – 10) ac ysgrifennu geiriau syml, cyfarwydd e.e. mam, dad, ci	Llunio brawddeg **syml ar lafar** efo cymorth. Gallu ffurfio nifer cynyddol o lythrennau yn eu ffurf gywir (10 – 20)	Cofnodi brawddeg syml wedi ei harddweud e.e. "Mae dad yn y fan", mewn llawysgrifen ddarllenadwy a dechrau defnyddio bwlch bys.	Cofnodi brawddeg syml sy'n dilyn model cyfarwydd e.e. "Rydw i yn…" a gyda chymorth adnoddau e.e. banc geiriau.	Meddwl am a chofnodi brawddeg syml yng ngeiriau ei hun, e.e. ysgrifennu capsiwn ar gyfer llun. Dechrau defnyddio priflythyren ac atalnod llawn, gyda chymorth adnodd e.e. Rhys Bys.	Cofnodi brawddeg yn annibynnol, i gynnwys priflythyren, bwlch bys ac atalnod llawn. I ddechrau gwirio gwaith ei hun. Dangos cysondeb o ran maint llythrennau	Llunio dilyniant byr o frawddegau byrion neu frawddeg ymestynnol sy'n cynnwys cysyllteiriau, wedi atalnodi. Ymdrechu i gywiro gwaith ei hun. Holl lythrennau wedi eu lleoli'n gywir ac yn gyson eu maint ar y llinell

Argymhellion:

- Llawer o ymarfer ar lafar i gychwyn i 'glywed' y sŵn mewn geiriau cyn troi at waith ysgrifenedig.
- Rhoi digon o gyfleoedd i ymarfer a gor-ddysgu.
- Peidio â symud ymlaen trwy'r rhaglen yn rhy gyflym. Sicrhau fod yr hyn a ddysgwyd yn gadarn cyn mynd ymlaen.
- Ail-ymweld yn gyson i sicrhau ei fod yn cofio

Effaith ehangach yr anhawster	
Mae'r disgybl bellach yn gallu gwneud cynnydd o ran deilliannau/lefelau cwricwlaidd (Sgôr Safonedig 80+)	
Y disgybl wedi datblygu sgiliau digonol i allu cwblhau tasgau sydd wedi eu gwahaniaethu yn briodol yn annibynnol rhan fwyaf o'r amser.	
Mae lefel yr anghenion wedi gostwng ac o ganlyniad yn cael llai o effaith ar fynediad i gyfleon addysgol a ddarperir.	
Pwyntiau pellach i'w ystyried	
Mae diffyg cynnydd dros gyfnod o amser (blwyddyn) yn dilyn targedau a mewnbwn arbenigol y Gwasanaeth ADP yn awgrymu fod angen ail-ystyried ein dealltwriaeth o brif faes anhawster y disgybl. Nid ydi parhau a'r ddarpariaeth Gwasanaeth ADP yn addas. Ail-gyflwyno'r achos yn y Fforwm / Ysgol i drafod gyda eu Seicolegydd Addysg mewn Cyfarfod Cynllunio.	
Mae diagnosis arall/dealltwriaeth gwahanol o brif faes anhawster y disgybl wedi ei wneud, a nid yw parhau a'r ddarpariaeth Gwasanaeth ADP yn addas. Ysgol i drafod gyda eu Seicolegydd Addysg mewn Cyfarfod Cynllunio.	
Mae disgybl wedi dangos anfodlonrwydd cyson i dderbyn mewnbwn gan y gwasanaeth.	
Yr Ysgol dan sylw wedi eu uwch-sgilio yn ddigonol i allu diwallu anghenion ychwanegol y disgybl heb arweiniad pellach. Gellir gofyn am gyngor y Gwasanaeth ADP/ cais Hyfforddiant yn y Fforwm yn y dyfodol petai angen.	

Mewnbwn Tîm Cyfathrebu a Rhyngweithio

Beth mae'r Ysgol yn ei wneud?	**Tystiolaeth**
Deilliant a thargedau iaith/cyfathrebu/rhyngweithio yn flaenoriaeth amlwg ar y CAU/CDU Ysgol (a wedi eu hadolygu dros gyfnod o oleiaf dau dymor).	
Mynediad i ymyrraeth briodol a chyson yn yr Ysgol (e.e. adnoddau gweledol, Gwaith grŵp Naratif/Dilyniannu/Talkabout, gwaith 1:1 ar dargedau CAU/CCU/CDU)	
Ydi'r Ysgol wedi cael mewnbwn gan y tîm yn flaenorol? Ydi'r strategaethau blaenorol sydd wedi eu hargymell gan y gwasanaeth gyda'r plentyn dan sylw? Oes tystiolaeth o hyn yn y CDU?	
Oes aelodau o'r ysgol wedi mynychu hyfforddiant gan y tîm Cyfathrebu a Rhyngweithio?	
Defnydd effeithiol o oriau dynodedig gan yr Awdurdod - nifer yr oriau -	

Sylwadau Pellach:-

Heddiw - ------------------------ Tagredau i'w gweithredu- ------------------------

Iaith	7	6	5	4	3	2	1
Blank (Elklan)	Gweithio tuag at Blank 1 (<60% cywirdeb)	Blank 1 (80% Cywirdeb) / Gweithio tuag at Blank 2 (<60% cywirdeb)	Blank 2 (80% cywirdeb) / Gweithio tuag at Blank 3 (<60% cywirdeb)	Blank level 3 (trefnu ac adrodd stori gan gynnwys teimladau a neu ddeialog) (60-80% cywirdeb)	Blank level 3 (80% Cywirdeb) / Gweithio tuag at 4 (<60% cywirdeb)	Blank level 4 (60-80% cywirdeb)	Blank level 4 (80% cywirdeb +)
Beth	Dechrau enwi gwrthrychau	Dechrau disgrifio gyda dewis gweledol / categoreiddio / swyddogaeth	Disgrifio / Categoreiddio / swyddogaeth heb anogaeth weledol	Dechrau rhannu gwybodaeth – cychwyn a chynnal sgwrs	Ail dweud stori a Dechrau rhesymu drwy ddod i gasgliad	Dechrau rhesymu	Rhesymu – gallu ateb cwestiynau pam a 'Sut ti'n gwybod?'
Dilyniannu	Gallu enwi'r hyn a welir yn y llun	Gallu yn weledol yn unig (defnyddio geiriau gydag anogaeth)	Dilyniannu 2 /3 cam yn dilyn gweithgaredd ymarferol ac yn gallu adrodd y naratif	Dilyniannu 3 cam ac ail dweud beth sydd yn digwydd	Dilyniannu 4 cam ac ail dweud y stori. Gallu dweud beth sydd yn mynd i ddigwydd nesaf.	Dilyniannu mwy na 4 llun ac yn gallu dweud ar lafar beth sydd yn digwydd yn y dilyniant – defnyddio geirfa yn gyntaf, wedyn, yn olaf.	Gallu dilyniannu heb symbyliad gweledol – rhoi trefn ar ddigwyddiad/profiad.
Mynegiant/ Naratif	Gallu cyfathrebu ar lefel 1 gair / gyda Makaton	Gallu cyfathrebu ar lefel 2 air – pwy, berf	Gallu cyfathrebu ar lefel 3 gair – person, berf, beth	Gallu cyfathrebu ar lefel 4 gair - person, berf, beth, ble	Gallu cyfathrebu ar lefel 5 gair - person, berf, beth, ble, pryd	Gallu cyfathrebu drwy ddefnyddio brawddegau synhwyrol ac ystyrlon.	Gallu cyfathrebu yn rhugl drwy ddefnyddio brawddegau yn hyderus.
Dilyn cyfarwyddiadau (sgiliau gwrando)	Dilyn cyfarwyddiadau 1 cam	Dilyn cyfarwyddiadau 2 cam ar lefel 1:1	Dilyn cyfarwyddiadau 2 cam o fewn dosbarth / 3 cam ar lefel 1:1	Dilyn cyfarwyddiadau 3 cam mewn dosbarth 4 cam ar lefel 1:1	Dilyn cyfarwyddiadau 4 cam mewn dosbarth	Gallu dilyn cyflwyniad/cyfarwyddiadau syml ac ymateb yn briodol - gallu gofyn am help os oes angen	Gallu dilyn cyfarwyddiadau a chyflwyniadau heb ysgogiad a chymorth
Trefn	Gallu dilyn trefn (e.e. bore) gydag ysgogiad /ciwiau gweledol	Gallu dilyn trefn (e.e. bore) wrth ddilyn eraill	Gallu dilyn a chofio trefn dosbarth yn annibynnol	Gwybod beth sydd agen ar gyfer gwahanol dasgau/ adegau o'r dydd	Deall y cysyniad o wahanol adegau o'r dydd (bore prynhawn, a nos)	Gallu cofio trefn a digwyddiadau wythnosol (heddiw/ ddoe/ fory /dyddiau'r wythnos)	Gallu trefnu eu hunain yn annibynnol

Sylwadau Pellach:

(Gweler taflen gweithgareddau i gefnogi targedau iaith - Tîm Cyfathrebu a Rhyngweithio)

Rhyngweithio	**7**	**6**	**5**	**4**	**3**	**2**	**1**
Cyfathrebu	Defnyddio emosiynau i gyfathrebu	Gallu mynegi anghenion gan ddefnyddio gafael mewn llaw ac arwain pwyntio/ synau	Gallu mynegi anghenion gan ddefnyddio symbolau/geiriau	Gallu mynegi anghenion gan ddefnyddio brawddegau. Gallu dilyn cyfarwyddiadau syml	Llwyddo i roi a dilyn cyfarwyddiadau o fewn lefel 1:1, grŵp bach ac ar lefel gymdeithasol.	Gallu defnyddio amrywiaeth o frawddegau i gyfathrebu. Gallu ymateb i gyfarwyddiadau mewn amrywiaeth o sefyllfaoedd	Gallu ymateb a siarad am ddigwyddiadau, ac yn llwyddo i resymu wrth ymateb i gwestiwn. Defnyddio iaith ar gyfer amrywiaeth o ddibenion cymdeithasol.
Rhyngweithio	Dechrau dilyn strategaethau 'Gai ymuno a ti' gydag oedolyn	Chwarae ochr wrth ochr ac eraill	Gallu rhannu gofod a theganau yn achlysurol	Cymryd rhan ryngweithiol (cymryd tro, rhannu) mewn gemau cymdeithasol gydag oedolion a chyfoedion.	Yn dangos dwy ochred mewn rôl siaradwr a gwrandäwr er mwyn rhannu gwybodaeth	Dilyn confensiynau cymdeithasol wrth gychwyn a chynnal sgyrsiau	Deall a datrys problemau cymdeithasol sy'n codi'n naturiol o ddydd i ddydd
Goddefgarwch emosiynol	Defnyddio emosiynau i gyfathrebu	Gallu gwneud dewis o fewn cyfyngiadau amser (rŵan ac wedyn)	Cychwyn arddangos rheolaeth emosiynol wrth ymateb i sefyllfaoedd sy'n codi o ddydd i ddydd	Gofyn am help / seibiant ar ffurf symbolau neu ar lafar.	Deall a gallu cyfleu i emosiynau gyda chefnogaeth. Gallu rhoi rhesymau am emosiynau personol.	Angen cynhaliaeth emosiynol achlysurol er mwyn ymdopi gyda threfn dydd i ddydd	Gallu defnyddio strategaethau ac ymddygiad priodol yn annibynnol pan yn teimlo'n rhwystredig
Trefn a Hyblygrwydd	Hoffi dilyn ei agenda ei hun	Yn llwyddo i ddilyn trefn dyddiol dosbarth gyfan (gwneud rhes, eistedd ar y mat ayyb.)	Yn hyderus yn gwneud dewisiadau pob dydd; gyda gwrthrychau, lluniau neu ar lafar. Gallu aros ar dasg am gyfnodau byr (munudau).	Gallu symud o un dasg i'r nesaf yn annibynnol drwy ddefnyddio strategaethau gweledol e.e. amserlen weledol, rŵan/wedyn, bwrdd dewis.	Gallu defnyddio strategaethau addas er mwyn cynllunio a threfnu amser ac adnoddau yn ystod tasgau ffocws (cardiau tasg, rhestrau wirio ayyb).	Gallu defnyddio strategaethau i drefnu amser ac ymdopi gydag adegau o newid.	***Gallu cynllunio a pharatoi ymlaen llaw er mwyn ymdopi mewn sefyllfaoedd pob dydd/ newydd.***
Hunan ofal – (dim yn cynnwys ffactorau meddygol)	Dim diddordeb mewn defnyddio'r toiled yn annibynnol	Wedi cychwyn defnyddio'r toiled yn annibynnol parhau i fod angen cynhaliaeth	Gallu defnyddio'r toiled yn annibynnol angen cael ei atgoffa/hatgoffa.	Gallu gwisgo a dad wisgo yn annibynnol. Bwydo yn annibynnol.	Gallu ymgymryd â thasgau hunan ofal hefo anogaeth (cymryd cawod, golli dannedd)	Yn ymwybodol o newidiadau corfforol a sut i ymateb yn briodol iddynt heb anogaeth	Ymwybyddiaeth dda o hylendid personol a diogelwch personol
Synhwyraidd	Dim yn gallu ymdopi mewn sefyllfaoedd sydd ddim o fewn ei reolaeth/rheolaeth	Cychwyn ymdopi gyda sefyllfaoedd ble ceir lot o symbyliad synhwyraidd	Defnyddio strategaethau a thechnegau sydd yn cael eu cyflwyno gyda chefnogaeth	Gallu rhannu eu bod yn teimlo yn 'overwhelmed'	Gallu dewis adnodd neu addasiad i sefyllfa / amgylchedd sy'n mynd i'w helpu	Gallu defnyddio strategaethau/techneg au yn annibynnol er mwyn ymdopi	Ymdopi llwyddiannus mewn amrywiol o sefyllfaoedd

Sylwadau pellach: (Gweler taflen gweithgareddau i gefnogi targedau rhyngweithio - Tîm Cyfathrebu a Rhyngweithio)

Effaith ehangach yr anhawster	
Mae’r disgybl bellach yn gallu gwneud cynnydd o ran deilliannau/lefelau cwricwlaidd.	
Disgybl wedi datblygu sgiliau digonol i allu cwblhau tasgau sydd wedi eu gwahaniaethu yn briodol yn annibynnol rhan fwyaf o’r amser.	
Mae lefel yr anghenion wedi gostwng ac o ganlyniad yn cael llai o effaith ar fynediad y disgybl i gyfleoedd addysgol a ddarperir.	
Pwyntiau pellach i’w ystyried	
Mae diffyg cynnydd dros gyfnod o amser (blwyddyn) yn dilyn derbyn targedau a mewnbwn arbenigol gan y Tîm Cyfathrebu a Rhyngweithio yn awgrymu fod angen ail-ystyried ein dealltwriaeth o brif faes anhawster y disgybl. Nid ydi parhau a’r ddarpariaeth tîm Cyfathrebu a Rhyngweithio yn addas. Ail-gyflwyno’r achos yn y Fforwm / Ysgol i drafod gyda'u Seicolegydd Addysg mewn Cyfarfod Cynllunio.	
Mae diagnosis arall/dealltwriaeth wahanol o brif faes anhawster y disgybl wedi ei wneud, ac nid yw parhau a’r ddarpariaeth tîm Cyfathrebu a Rhyngweithio yn addas. Ysgol i drafod gyda'u Seicolegydd Addysg mewn Cyfarfod Cynllunio.	
Mae disgybl wedi dangos anfodlonrwydd cyson i dderbyn mewnbwn gan y gwasanaeth.	
Nid yw staff yr ysgol wedi bod mewn cysylltiad â’r tîm, nac wedi mynegi pryder ers dros flwyddyn.	
Mae staff yr Ysgol dan sylw wedi eu uwch-sgilio yn ddigonol i allu diwallu anghenion ychwanegol y disgybl heb arweiniad pellach. Gellir gofyn am gyngor y tîm Cyfathrebu a Rhyngweithio yn y dyfodol petai angen.	

Meini Prawf / Mesurydd Mynediad i Gwasanaeth ABC

Arsylwadau yn y dosbarth	Pa strategaethau sydd wedi cael eu defnyddio yn y lleoliad?

Strategaethau ac Adnoddau Argymhellwyd / Recommended Strategies and Resources	Dyddiad Gosod Date set	Cyfrifoldeb Responsibility

Sylwadau Pellach:

Yr Ysgol i gysylltu gyda'r Athrawes Arbenigol am arweiniad pellach. **The school to contact the Specialist Teacher for further advice.**

Meini Prawf / Mesurydd Mynediad i Gwasanaeth ABC

Heddiw ....

Targedau i'w gweithredu

1:Sgiliau Personol a Hunan Ofal	7	6	5	4	3	2	1
1a: Bwyta	Hylif a bwyd wedi 'piwrio'.	Cychwyn bwyta solid wedi masho	Bwyta bwyd wedi'i dorri. Gollwng bwyd o'r geg wrth gnoi	Bwyta bwyd wedi'i dorri. Bwyta mwy o wahanol bethau	Bwyta fwy o wahanol bethau. Dechrau adnabod bwydydd mae'n hoffi / ddim yn hoffi	Bwyta amrywiaeth o fwyd. Barod trio pethau newydd.	Bwyta amrywiaeth o fwyd. Barod trio pethau newydd. Rheolaeth dda ar y gwefysau wrth gnoi
1b: Bwydo	Oedolyn i fwydo gyda llwy.	Bwyta bwyd hefo bysedd. Ceisio gafael mewn llwy i fwydo	Bwyta bwyd hefo bysedd ac yn trin llwy.	Bwydo eu hunain hefo llwy.	Dechrau gafael mewn fforc	Dechrau trywanu bwyd hefo fforc.	Defnyddio llwy a fforc.
1c:Yfed	Oedolyn yn gafael mewn potel	Gafael yn y botel	Defnyddio cwpan â phig / beaker	Dechrau dysgu yfed o gwpan agored hefo cymorth.	Yfed o gwpan agored Yn gallu ei rhoi yn ôl ar y bwrdd.	Yfed allan o amrywiaeth o bethau gan gynnwys cwpan agored. Defnyddio dwy law i'w chodi ac weithiau 1 llaw.	Yn gallu rhoi gwelltyn mewn diod. Gallu llenwi cwpan o ddŵr ar ben ei hun.
1ch: Toiledu	Yn gwisgo clwt oedolyn yn ymdrin hefo pob agwedd	Cychwyn dangos arwyddion eu bod yn gwlychu. Yn cychwyn eistedd am gyfnod byr ar y toiled / poti yn gwisgo ei ddillad ac oedolyn yn bresennol	Eistedd ar y toiled/ poti heb ei wisg. Defnyddio'r toiled ar ôl cael ei atgoffa. Yn gallu aros yno gydag oedolyn am gyfnod byr	Gofyn am fynd i'r toiled mewn amser rhesymol. Eistedd ar y toiled am gyfnod byr heb fod oedolyn yno trwy'r amser.	Gofyn am fynd i'r toiled mewn amser rhesymol. Toiledu ar ben ei hun (Gall dynnu ei ddillad isaf i lawr ac i fyny). Angen cefnogaeth i gau botwm. Angen ei atgoffa i olchi	Gofyn i fynd i'r toiled, Yn defnyddio'r toiled ei hun. Dealltwriaeth yn cynyddu ond angen atgoffa i olchi dwylo ar ôl bod yn y toiled.	Ymwybyddiaeth o hylendid personol ac yn gallu gwneud ei hun

				Weithiau yn gwneud ond yn cael damweiniau	dwylo ar ôl bod yn y toiled.		
1d: Sgiliau Gwisgo	Oedolyn yn helpu i wisgo	Dechrau adnabod ei wisg ac yn ymestyn braich allan Tynnu sanau	Gallu tynnu darn o wisg	Gallu rhoi darn syml o wisg.	Gallu gwisgo a tynnu dillad.	Gallu gwisgo a tynnu dillad ac yn cychwyn cau sip a botwm	Gallu newid ar ben ei hun.

Meini Prawf / Mesurydd Mynediad i Gwasanaeth ABC

Heddiw ....

Targedau i'w gweithredu

2: Sgiliau Chwarae a Cymdeithasol	7	6	5	4	3	2	1
2a: Sgiliau Chwarae	Ymchwilio i wrthrychau gyda synhwyrau e.e. llyfu, gwylio a gwrando	Ymddangos yn mwynhau effaith beth mae'n ei wneud a deall eu bod yn gallu gwneud rhywbeth ddigwydd e.e .tegan yn popio i fyny, taro drwm.	Ymddangos yn deall pwrpas confensiynol gwrthrychau e.e. llenwi a gwagio, adeiladu tŵr	Yn chwarae rôl o fewn eu profiadau e.e. rhoi bwyd i babi dol, brwsio gwallt	Yn defnyddio gwrthrychau go iawn i fod yn rhywbeth e.e. bocs fel car	Cyfres o chwarae dychmygol sydd tu allan i'w profiad personol e.e. chwarae 'Frozen' ac archarwyr/ Superheroes.	Defnyddio iaith i gyfoethogi eu chwarae
2b: Lles emosiynol	Yn ddibynnol ar Mam neu berson allweddol mewn lleoliad arall.	Gweld hi'n anodd gadael mam.	Yn gallu gollwng gafael a deall bod Mam yn dod yn ôl.	Dechrau adnabod teimladau syml – hapus, trist	Gyda cefnogaeth oedolyn yn gallu delio gyda emosiynau.	Gallu gofyn am help mewn unrhyw ffordd	Gallu adnabod a mynegi eu teimladau syml hapus, trist, blin, cyffrous

2c: Ymwybyddiaeth o berygl	Yn gwbl ddibynnol ar oedolyn i'w gadw'n saff a diogel	Yn ddibynnol ar oedolyn i'w gadw'n saff a diogel	Yn dysgu deall am 1-2 o sefyllfaoedd perygl yn y cartref. Gallu ymateb yn briodol gyda chefnogaeth. Angen goruchwyliaeth.	Yn dysgu deall am sefyllfaoedd perygl yn y cartref. Gallu ymateb yn briodol gyda chefnogaeth.	Yn deall rhai sefyllfaoedd perygl yn y cartref. Gyda chefnogaeth mae'n cofio ac yn ymateb yn briodol.	Deall rhai sefyllfaoedd perygl yn y cartref a thu allan. Yn gallu cofio ac yn ymateb yn briodol i rai.	Deall ac yn dechrau synhwyro sefyllfaoedd perygl o'i gwmpas. Yn cofio ac ymateb yn briodol.
2ch: Trefn a hyblygrwydd	Yn ddibynnol ar drefn a rwtin.	Yn ddibynnol ar drefn a rwtin i ymdopi a deall beth sy'n digwydd	Yn elwa o drefn a rwtin i ddeall beth sy'n digwydd	Yn elwa o drefn a rwtin ond yn datblygu'r gallu i fod yn hyblyg	Yn gallu bod yn hyblyg ac ddim yn ddibynnol ar drefn / rwtin	Yn gallu bod yn hyblyg a derbyn digwyddiadau newydd yn rhan o'r drefn.	Yn gwbl hyblyg

Meini Prawf / Mesurydd Mynediad i Gwasanaeth ABC

Heddiw ....

Targedau i'w gweithredu

3: Datblygiad Iaith	7	6	5	4	3	2	1
3a: Di Iaith	Ymestyn	Gwneud synau	Pwyntio i ofyn ac i rannu diddordeb Codi llaw i ddweud ta ta Ysgwyd pen	Cyswllt llygaid i gyfathrebu angen. Tynnu a defnyddio oedolyn at beth mae nhw eisiau.	Rhoi gwrthrych i rhywun arall. Troi i ffwrdd/gwthio i ffwrdd i olygu 'na'	Sgiliau di iaith addas	Sgiliau di iaith – addas
3b: Talu sylw	Sylw yn symud o un peth i'r llall. Cymryd sylw ar lais cyfarwydd (rhiant)	Yn talu sylw am gyfnodau byr ar bethau o'u dewis gan anwybyddu	Yn talu sylw ar bethau o'u dewis gan ddechrau	Yn talu sylw ar bethau o'u dewis ac yn gallu symud sylw	Yn talu sylw ar rywbeth mae oedolyn wedi'i ddewis e.e. gwrnado ar	Yn gallu talu sylw ar oedolyn wrth wneud rhywbeth arall. Gallu	Sgiliau talu sylw hyblyg ac yn gallu canolbwyntio

	Dychryn gyda synau uchel	pethau o'u cwmpas	rhannu sylw gydag oedolyn	rhwng tasgau gyd chefnogaeth	stori, cymryd rhan mewn cylch cyfarch	canolbwyntio am gyfnodau byr	am gyfnod o amser
3c: Dealltwriaeth	Ddim yn deall geiriau Ddim yn deall ystumiau	Deall rwtin cyfarwydd wrth weld gwrthrychau go iawn e.e. esgidiau yn golygu mynd tu allan, goriadau yn mynd yn y car. Ymateb i ystumiau syml e.e. chwifio llaw i ddweud ta ta.	Ymateb i gyfarwyddiadau cyfarwydd e.e. tyrd yma gan ddefnyddio cerdyn gweledol i gefnogi	Deall geiriau bob dydd e.e. rhannau'r corff, enwau teganau	Deall geiriau gwneud / berfau	Deall a dilyn cyfarwyddiadau yn cynnwys 2 air allweddol	Deall a dilyn cyfarwyddiadau yn cynnwys 3 gair allweddol Dealltwriaeth o - Ansoddeiriau Arddodiad Rhagenw
3ch: Defnydd o Iaith/ Cyfathrebu angen	Synau gan gynnwys crio a gweiddi yn cael eu gwneud i ddatgan angen	Efelychu synau gan berson cyfarwydd.	Defnyddio iaith ei hun ac arwyddion Makaton syml	Defnyddio sŵn cychwynnol i enwi / labelu gwrthrychau	Enwi gwrthrychau	Banc geirfa yn datblygu gan ddod â geiriau at ei gilydd	Banc geirfa yn datblygu gan gynnwys brawddegau syml
3d: Rhyngweithio ag eraill	Ddim yn ymddangos yn sylwi ar eraill	Dechrau derbyn oedolyn yn ymuno a dilyn arweiniad y plentyn am gyfnodau byr	Dechrau mwynhau oedolyn yn ei ddilyn ef gyda'i chwarae. Rhyngweithio ar lefel syml	Mwynhau oedolyn yn ymuno ac yn ei ddilyn yn ei chwarae. Rhyngweithio yn datblygu	Mwynhau sylw oedolyn yn cyd chwarae am gyfnodau hir. Dechrau derbyn plant eraill yn rhyngweithio ag ef	Mwynhau sylw oedolyn yn cyd chwarae am gyfnodau. Dechrau rhyngweithio ag eraill	Chwarae wrth ochr eraill. Gallu rhannu gofod a theganau gyda chefnogaeth

Meini Prawf / Mesurydd Mynediad i Gwasanaeth ABC

Heddiw ....

Targedau i'w gweithredu

4: Corfforol	7	6	5	4	3	2	1
4a: Corfforol Mawr	Yn gallu eistedd heb help/gymorth Yn gallu cropian neu bum shyfflo	Yn gallu cerdded yn simsan /drwsgl	Yn gallu gwneud symudiadau yn cynnwys, rhedeg, neidio, yn gallu gwneud i degan mawr symud gyda'u traed.	Yn gallu mynd i fyny ac i lawr grisiau gyda dwy droed ar bob step. Yn gallu pedlo yn ôl	Yn gallu mynd i fyny ac i lawr grisiau gyda un droed ar bob step. Yn gallu pedlo ymlaen.	Yn gallu newid cyfeiriad yn ddiogel tra'n rhedeg.	Gallu dynwared siapau corfforol. Gallu neidio dros rhaff isel yn ddiogel
4b: Corfforol Man	Gallu cau ei law pan ydych yn rhoi bys iddo. Gallu gafael mewn gwrthrychau mawr e.e. blociau	Gafael mewn pethau o'i ddewis ac yn newid llaw.	Gallu codi pethau man	Gafael dwrn mewn offer marcio gyda thueddiad i newid llaw ar adegau	Gallu troi tudalennau llyfr – sawl tudalen ar y tro	Trin offer man yn gywir gan gynnwys gafael mewn offer marcio gyda gafael trybedd.	Trin offer man yn gywir gan gynnwys gafael mewn offer marcio gyda gafael trybedd

Mewnbwn Tîm Cynhwysiad

Beth mae'r Ysgol yn ei wneud?	**Tystiolaeth**
Deilliant a thargedau ymddygiadaol yn flaenoriaeth amlwg ar y CAU/CDU Ysgol (a wedi eu hadolygu dros gyfnod o o leiaf dau dymor).	
Mynediad i ymyrraeth briodol a chyson yn yr ysgol (e.e. adnoddau gweledol, Gwaith grŵp ELSA Talkabout, gwaith 1:1 ar dargedau CAU/CCU/CDU)	
Wedi ei drafod mewn Cyfarfod Cynllunio gyda Seicolegydd Addysg yr ysgol, argymhellion wedi ei dilyn.	
Ydi'r Ysgol wedi cael mewnbwn gan y tim yn flaenorol? Ydi'r strategaethau blaenorol sydd wedi eu hargymell gan y gwasanaeth gyda'r plentyn dan sylw? Oes tystiolaeth o hyn yn y CDU?	
Oes aelodau o'r ysgol wedi mynychu Hyfforddiant Ymyrraeth Diogelwch?	
Sgôrau safonedig yn cyd-fynd gyda'r dystiolaeth fod y disgybl yn tangyflawni o ran deilliannau/Lefelau.	
Defnydd effeithiol o oriau dynodedig gan yr Awdurdod - nifer yr oriau –	

Heddiw - ------------------------ Tagredau i'w gweithredu- ------------------------

Ymddygiad	7	6	5	4	3	2	1
Rheolaeth emosiynol	Yn gallu adnabod emosiynau cyfyngedig a mynegi beth maen nhw'n hoffi/ddim yn hoffi. Methu rheoli emosiynau cryf	Yn gallu labelu teimladau syml. Cychwyn arddangos rheolaeth emosiynol wrth ymateb i sefyllfaoedd sydd ddim yn plesio	Yn gallu labelu a mynegi teimladau personol mwy cymhleth.	Gallu rhoi rhesymau dros emosiynau personol ac eraill	Gofyn am help/seibiant pan yn rhwystredig/ Blin Yn gallu cymhwyso teimlad i brofiad	Yn gallu rheoli teimladau mewn modd sydd yn ddim yn beryglus iddo fo/hi a/neu eraill	Dangos empathi tuag at ei hunain/eraill. Gallu defnyddio strategaethau ac ymddygiad priodol pan yn rhwystredig/blin
Delio gyda newid	Methu derbyn newid o gwbl	Gyda chefnogaeth yn dechrau derbyn newid	Yn dechrau derbyn man newidiadau	Yn derbyn newidiadau	Yn derbyn newidiadau annisgwyl heb or-ymateb	Yn dangos hyblygrwydd a chyfaddawd wrth wynebu newid.	Yn dangos gwydnwch yn dilyn newid rhan fwyaf o'r amser
Delio gyda siom	Methu derbyn siom o gwbl	Gyda chefnogaeth yn dechrau derbyn siom	Yn dechrau derbyn siom	Yn derbyn siom	Yn derbyn siom annisgwyl heb or-ymateb	Yn dangos hyblygrwydd a chyfaddawd wrth wynebu siom	Yn dangos gwydnwch yn dilyn siom rhan fwyaf o'r amser
Derbyn canlyniad	Methu derbyn iddynt wneud dim o'i le ac yn methu derbyn canlyniad o gwbl	Yn dechrau derbyn iddynt wneud camgymeriad ond methu derbyn canlyniad	Gyda chefnogaeth yn dechrau derbyn canlyniad i weithred	Yn dechrau derbyn canlyniad i weithred a thrafod digwyddiadau	Yn derbyn canlyniad i weithred a gyda chefnogaeth yn cychwyn deall effaith ar eraill	Yn dangos hyblygrwydd a chyfaddawd wrth drafod digwyddiadau a derbyn canlyniad	Yn dangos gwydnwch yn dilyn digwyddiad y rhan fwyaf o'r amser gan allu trafod a dod i ddatrysiad
Rhyngweithio ag eraill	Dechrau dilyn strategaethau rhyngweithio dan	Chwarae neu weithio ochr wrth ochr ac eraill	Gallu rhannu gofod,offer a theganau yn achlysurol	Gallu cymryd tro, rhannu mewn gemau cymdeithasol	Yn dangos dwy ochredd mewn rôl siaradwr a gwrandäwr er	Dilyn confensiynau cymdeithasol wrth gychwyn	Deall a datrys problemau cymdeithasol sy'n

	arweiniad oedolyn			gydag oedolion a chyfoedion. Cydweithio mewn grwp bach	mwyn rhannu wybodaeth neu chwarae	a chynnal sgyrsiau ayyb	codi'n naturiol o ddydd i ddydd
Trefn a hyblygrwydd	Hoffi dilyn ei agenda ei hun	Gallu aros ar dasg am gyfnodau byr gyda chefnogaeth oedolyn	Gallu aros ar dasg gan defnyddio starategaethau yn lled annibynol dan arweinaid oedolyn	Gallu cychwn ar dasg a dod â thasg ac ymdopi gyda adegau o newid drwy ddefnyddio strategaethau Camu mewn ,camu allan	Gallu defnyddio strategaethau addas er mwyn cynllunio a threfnu amser/Adnoddau yn ystod tasgau	Yn gallu gwneud penderfynadau/ dewisiadau yn ddi drafferth heb ddibynnu ar oedolyn	Gallu canolbwyntio a dyfalbarhau am gyfnodau estynedig yn unol a'i oedran a lefel gallu
Ymddygiad all beri risg	Gwithredu mewn modd y gallai'r unigolyn neu eraill yn cael anaf difrifol	Gwithredu mewn modd y gallai'r unigolyn neu eraill yn cael anaf neu ddifrodi eiddo	Gwithredu mewn modd peryglus ond yn ymdawelu gyda chefnogaeth oedolyn	Disgybl yn ymddwyn mewn modd allai beri pryder i eraill ond ddim yn anafu neu ddifrodi eiddo	Disgybl yn gallu tynnu ei hun yn ol cyn anafu ei hun,eiddo neu bobl eraill gyda chefnogaeth	Disgybl yn gallu tynnu ei hun yn ol cyn anafu ei hun ,eraill neu eiddo	Disgybl yn gallu cadw rheolaeth dros ei ymddygiad
Anhawsterau Ymlyniad	Hyper -vigelent .Ar bigau'r drain yn barhaus Angen rheoli pob sefyllfa	Methu teimlo'n gyfforddus hyd yn oed mewn sefyllfoaedd cyfarwydd. Gorbryderus	Dechrau gallu setlo a derbyn fod eraill mewn rheolaeth	Dechrau gallu derbyn rheolau,canlyniad a chanmoliaeth Dechrau derbyn newidiadau bach.	Dechrau ymddiried a buddsoddi mewn perthynas ag oedolion .Dechrau gallu derbyn newidiadau mawr gyda chefnogaeth	Yn gallu ymddiried a buddsoddi mewn perthynas ag oedolion Dechrau dangos dyfalbarhad wrth wynebu her.	Gallu ymddired a rhannu profiadau efo oedolion/ disgyblion nad yw'n adnabod yn dda a gosod ffiniau clir mewn perthynas ag eraill. Yn delio gyda sefyllfaoedd anodd.
Hunan ddelwedd/ Hunan ymwybyddiaeth	Rhoi ei hun i lawr yn barhaus. Difetha gwaith ei hun y aml. Teimladau negyddol tuag ato'i hun	Methu derbyn sylw /canmoliaeth. Gor ymateb i feirniadaeth allanol yn aml.	Yn dechrau derbyn canmoliaeth personol	Yn dechrau derbyn canmoliaeth yn fwy cyhoeddus	Yn teimlo'n 'bositif' am y pethau mae'n gwneud yn dda ac yn derbyn ei hun fel ag y mae.	Cydnabod a derbyn pan mae pethau'n anodd.Gallu symud ymlaen yn dilyn siom	Cydnabod a derbyn pan mae pethau'n anodd a derbynstrategaethau er mwyn gwynebu'r her.

Sylwadau pellach

Effaith ehangach yr anhawster	
Mae’r disgybl bellach yn gallu gwneud cynnydd o ran deilliannau/lefelau cwricwlaidd.	
Disgybl wedi datblygu sgiliau digonol i allu cwblhau tasgau sydd wedi eu gwahaniaethu yn briodol yn annibynnol rhan fwyaf o’r amser .	
Mae lefel yr anghenion wedi gostwng ac o ganlyniad yn cael llai o effaith ar fynediad i gyfleon addysgol a ddarperir.	
Pwyntiau pellach i’w ystyried	
Mae diffyg cynnydd dros gyfnod o amser (blwyddyn) yn dilyn targedau a mewnbwn arbenigol y Gwasanaeth Ymyrraeth Gynnar yn awgrymu fod angen ail-ystyried ein dealltwriaeth o brif faes anhawster y disgybl. Nid ydi parhau a’r ddarpariaeth Gwasanaeth Ymyrraeth Gynnar yn addas. Ail-gyflwyno’r achos yn y Fforwm / Ysgol i drafod gyda eu Seicolegydd Addysg mewn Cyfarfod Cynllunio.	
Mae diagnosis arall/dealltwriaeth gwahanol o brif faes anhawster y disgybl wedi ei wneud, a nid yw parhau a’r ddarpariaeth Gwasanaeth Ymyrraeth Gynnar yn addas. Ysgol i drafod gyda eu Seicolegydd Addysg mewn Cyfarfod Cynllunio.	
Mae disgybl wedi dangos anfodlonrwydd cyson i dderbyn mewnbwn gan y gwasanaeth.	
Yr Ysgol dan sylw wedi eu uwch-sgilio yn ddigonol i allu diwallu anghenion ychwanegol y disgybl heb arweiniad pellach. Gellir gofyn am gyngor y Gwasanaeth Ymyrraeth Gynnar yn y dyfodol petai angen.	